

FAKULTETA ZA VARSTVO OKOLJA

MAGISTRSKO DELO

**OKOLJSKI KAZALNIKI V TRAJNOSTNIH POROČILIH
EVROPSKIH KOZMETIČNIH PODJETIJ: ANALIZA IN
PRILOŽNOSTI ZA SLOVENSKO SREDNJE VELIKO
PODJETJE**

JANA JANČIČ

Velenje, 2026

FAKULTETA ZA VARSTVO OKOLJA

MAGISTRSKO DELO

**OKOLJSKI KAZALNIKI V TRAJNOSTNIH POROČILIH
EVROPSKIH KOZMETIČNIH PODJETIJ: ANALIZA IN
PRILOŽNOSTI ZA SLOVENSKO SREDNJE VELIKO
PODJETJE**

JANA JANČIČ

Varstvo okolja in ekotehnologije

Mentorica: doc. dr. Tanja Tajnik

Velenje, 2026

SKLEP O IMENOVANJU DIPLOMSKE KOMISIJE

Dekan Fakultete za varstvo okolja
imenuje diplomsko komisijo za zagovor magistrskega dela

OKOLJSKI KAZALNIKI V TRAJNOSTNIH POROČILIH EVROPSKIH KOZMETIČNIH PODJETIJ: ANALIZA IN PRILOŽNOSTI ZA SLOVENSKO SREDNJE VELIKO PODJETJE

kandidatke

JANE JANČIČ,

v sestavi:

doc. dr. Anja Bubik, predsednica,

doc. dr. Gašper Gantar, član,

doc. dr. Tanja Tajnik, članica – mentorica.

Velenje, 5. 11. 2025
Št.: 727-8/2025-3

Prof. dr. Boštjan Pokorny
dekan

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana **Jana Jančič**, vpisna številka 34230018, študentka podiplomskega študijskega programa Varstvo okolja in ekotehnologije, sem avtorica magistrskega dela z naslovom:

**OKOLJSKI KAZALNIKI V TRAJNOSTNIH POROČILIH EVROPSKIH KOZMETIČNIH
PODJETIJ: ANALIZA IN PRILOŽNOSTI ZA SLOVENSKO SREDNJE VELIKO PODJETJE,**

ki sem ga izdelala pod:

- mentorstvom doc. dr. Tanje Tajnik.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo moje avtorsko delo, torej rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela;
- oddano delo ni bilo predloženo za pridobitev drugih strokovnih nazivov v Sloveniji ali tujini;
- so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu z navodili FVO;
- so vsa dela in mnenja drugih avtorjev navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu z navodili FVO;
- se zavedam, da je plagijatorstvo kaznivo dejanje;
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagijatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in moj status na FVO;
- je diplomsko delo jezikovno korektno in da je delo lektorirala Nika Jančič, prof. slovenščine;
- dovoljujem objavo magistrskega dela v elektronski obliki na spletni strani FVO;
- sta tiskana in elektronska verzija oddanega dela identični.

Datum: 29. 1. 2026

Podpis avtorice:

ZAHVALA

Posebna in iskrena zahvala mentorici doc. dr. Tanji Tajnik za odlično sodelovanje, strokovno pomoč, dragocene usmeritve, podporo ter hitro odzivanje skozi celoten proces priprave magistrskega dela. Iskreno se zahvaljujem tudi Niki Jančič za lektoriranje magistrskega dela.

Iskreno se zahvaljujem svojemu možu Urbanu ter hčerkama Emi in Ani za razumevanje, potrpežljivost in podporo v času nastajanja magistrskega dela. Posebna zahvala gre mami in očetu ter tašči in tastu za vso pomoč, podporo in predvsem za nesebično pomoč pri varstvu otrok, brez katere bi bilo usklajevanje študijskih obveznosti bistveno težje.

Zahvaljujem se direktorici podjetja, ki je bilo vključeno v študijo ter gospe Zvonki za omogočeno sodelovanje in podporo pri izvedbi empiričnega dela raziskave. Prav tako se iskreno zahvaljujem sodelavkam za pomoč, razumevanje in pripravljenost za sodelovanje. Hvala tudi vsem ostalim, ki so kakorkoli prispevali k nastanku tega dela.

IZVLEČEK

Trajnostno poročanje postaja vse pomembnejši element poslovanja podjetij, zlasti zaradi zaostrovanja evropske zakonodaje in naraščajočih zahtev po transparentnosti. Magistrsko delo obravnava okoljske kazalnike in delno družbene ter upravljske kazalnike v trajnostnih poročilih evropskih kozmetičnih podjetij ter analizira priložnosti za njihovo uporabo v srednje velikem slovenskem podjetju. Namen dela je bil preučiti ključne izzive in koristi trajnostnega poročanja ter oceniti pripravljenost srednje velikih podjetij na zahteve nove zakonodaje Evropske unije, predvsem Direktive o poročanju podjetij o trajnostnosti (CSRD) in Evropskih standardov trajnostnega poročanja (ESRS).

Magistrsko delo temelji na kvalitativnem, deskriptivnem pristopu in vključuje analizo zakonodajnih in standardizacijskih podlag, primerjalno analizo trajnostnih poročil izbranih evropskih kozmetičnih podjetij ter študijo primera slovenskega podjetja. Poudarek je namenjen okoljskim kazalnikom, kot so poraba energije in vode, emisije toplogrednih plinov, embalaža ter trajnostna raba surovin. Ugotovitve kažejo, da lahko uporaba prostovoljnega standarda VSME predstavlja ustrezno izhodišče za postopno in učinkovito uvedbo trajnostnega poročanja v srednje velikih podjetjih.

ABSTRACT

Sustainability reporting is becoming an increasingly important element of corporate operations, particularly due to the tightening of European legislation and growing demands for transparency. This master's thesis examines environmental indicators and, in part, social and governance indicators in the sustainability reports of European cosmetic companies, and analyses the opportunities for their application in a medium-sized Slovenian company. The aim of the thesis was to examine the key challenges and benefits of sustainability reporting and to assess the preparedness of medium-sized companies for the requirements of new European Union legislation, in particular the Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) and the European Sustainability Reporting Standards (ESRS).

The master's thesis is based on a qualitative, descriptive approach and includes an analysis of legislative and standardisation frameworks, a comparative analysis of sustainability reports of selected European cosmetic companies, and a case study of a Slovenian company. The focus is placed on environmental indicators such as energy and water consumption, greenhouse gas emissions, packaging, and the sustainable use of raw materials. The findings indicate that the use of the voluntary VSME standard can represent an appropriate starting point for the gradual and effective implementation of sustainability reporting in medium-sized companies.

KAZALO

KAZALO	VII
KAZALO PREGLEDNIC	VIII
KAZALO SLIK.....	IX
KAZALO GRAFOV	IX
SEZNAM KRATIC.....	X
1 UVOD	1
2 NAMEN IN CILJ	3
3 HIPOTEZE.....	4
4 METODE DELA	5
4.1 RAZISKOVALNI PRISTOP	5
4.2 METODE ZBIRANJA PODATKOV	5
4.3 IZBOR PRIMERNIH KAZALNIKOV IN NJIHOVE ANALIZE NA PRIMERU SREDNJE VELIKEGA SLOVENSKEGA PODJETJA.....	5
5 TRAJNOST	6
5.1 OPREDELITEV TRAJNOSTI.....	6
5.2 ZGODOVINA KONCEPTA TRAJNOSTI.....	6
6 TRAJNOSTNO POROČANJE: KONCEPT, NAMEN IN PRAVNI OKVIR	7
6.1 NAMEN TRAJNOSTNEGA POROČANJA.....	7
6.2 KORISTI IN IZZIVI.....	8
6.3 RAZVOJ ZAKONODAJE O TRAJNOSTNEM POROČANJU.....	8
7 PODROBNEJŠI PREGLED ZAKONODAJE IN STANDARDOV TRAJNOSTNEGA POROČANJA	10
7.1 DIREKTIVA CSRD KOT TEMELJ TRAJNOSTNEGA POROČANJA V EVROPSKI UNIJI	10
7.2 ČASOVNICA UVELJAVITVE CSRD IN SPREMEMBE Z DIREKTIVO »STOP THE CLOCK«.....	10
7.3 EVROPSKI STANDARDI TRAJNOSTNEGA POROČANJA (ESRS).....	12
7.4 TRAJNOSTNO POROČANJE V SLOVENIJI – INSTITUCIONALNI OKVIR IN PODPORNE POBUDE.....	17
7.5 ZAKONODAJNE ZAHTEVE GLEDE OKOLJSKIH ZAHTEV NA PRIMERU KOZMETIČNE INDUSTRIJE.....	17
8 PRIMERJAVA TRAJNOSTNIH POROČIL EVROPSKIH KOZMETIČNIH PODJETIJ.....	21
8.1 TRAJNOSTNO POROČILO PODJETJA L'OCCITANE ZA LETO 2023	21
8.2 TRAJNOSTNO POROČILO PODJETJA BEIERSDORF ZA LETO 2023	23
8.3 TRAJNOSTNO POROČILO PODJETJA L'ORÉAL ZA LETO 2023	24
8.4 TRAJNOSTNO POROČILO PODJETJA HENKEL ZA LETO 2023	25
8.5 PRIMERJALNA ANALIZA TRAJNOSTNIH POROČIL	28
8.5.1 Primerjalna analiza ključnih okoljskih kazalnikov	28

9 IMPLEMENTIRANJE OKOLJSKIH KAZALNIKOV V TRAJNOSTNO POROČILO	31
9.1 OPIS PODJETJA	31
9.2 PREDSTAVITEV OKOLJSKIH KAZALNIKOV V SREDNJE VELIKEM PODJETJU	32
9.3 PRIMERJAVA OKOLJSKIH KAZALNIKOV	41
9.4 PREDLOG VKLJUČITEV OKOLJSKIH PODATKOV V VSME STANDARD	42
9.4.1 Okoljski vidiki (E)	42
9.4.2 Družbeni vidiki (S)	43
9.4.4 Upravljavski vidiki (G)	43
9.5 METODOLOGIJA VZPOSTAVITVE KAZALNIKOV TRAJNOSTNEGA POROČANJA V SREDNJE VELIKEM KOZMETIČNEM PODJETJU	43
9.5.1 Faze postopnega uvajanja kazalnikov	43
9.5.2 Načela kakovosti kazalnikov	44
9.5.3 Utemeljitev uporabe standarda VSME pri implementaciji kazalnikov v srednje velikem podjetju	44
9.6 PREDLOG SISTEMA MERILNIH KAZALNIKOV IN STANDARDIZIRANEGA POROČEVALSKEGA OBRAZCA NA OSNOVI VSME – OSNOVNI MODEL	47
9.6.1 Struktura predlaganega sistema kazalnikov po VSME-BASIC	48
10 RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI	49
10.1 REZULTATI	51
10.2 ZAKLJUČKI	51
10.3 SUMMARY	52
11. VIRI	53

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Ključni mejniki v razvoju pojma trajnosti	6
Preglednica 2: Časovnica poročanja po CSRD direktivi	11
Preglednica 3: Primerjalni pregled zahtev in značilnosti trajnostnega poročanja po ESRS, GRI in ISSB	15
Preglednica 4: Okoljski kazalniki in cilji trajnostnega razvoja izbranih kozmetičnih podjetij ..	29
Preglednica 5: Družbeni kazalniki in cilji trajnostnega razvoja izbranih kozmetičnih podjetij.	30
Preglednica 6: Kazalniki E1 po standardu VSME	33
Preglednica 7: Poraba električne energije v podjetju za leto 2024	33
Preglednica 8: Kazalniki za embalažo za leto 2024 po standardu VSME	35
Preglednica 9: Poraba embalaže po vrsti materiala za leto 2024	35
Preglednica 10: Kazalniki za porabo vode za leto 2024 po standardu VSME	37
Preglednica 11: Mesečna poraba vode za leto 2024 (skupna in za proizvodnjo)	37
Preglednica 12: Indeksna primerjava kazalnikov porabe vode v letu 2024	38
Preglednica 13: Primerjava ključnih značilnosti standardov ESRS in VSME	46
Preglednica 14: Predlog kazalnikov trajnostnega poročanja skladno z VSME-BASIC	48

KAZALO SLIK

Slika 1: Struktura ESRS standardov	13
Slika 2: Cilji trajnostnega razvoja,	16
Slika 3: Časovnica za uvedbo zakonodajnih zahtev v kozmetični industriji v EU	20

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Poraba električne energije po mesecih v letu 2024	34
Graf 2: Delež porabe električne energije pokrite z OVE v letu 2024	34
Graf 3: Grafični prikaz porabe embalažnih materialov v letu 2024	36
Graf 4: Grafični prikaz skupne porabe vode in porabe vode za proizvodno v letu 2024	38
Graf 5: Delež surovin glede na attribute	40
Graf 6: Grafični prikaz deleža izbranih surovin v letu 2025, ki ustrezajo vsaj enemu trajnostnemu kriteriju	40
Graf 7: Grafični prikaz kazalnikov količine surovin v letu 2024 na zaposlenega, na št. izdelanih kom ter na količino izdelanih sarž izdelkov	41

SEZNAM KRATIC

CDP	Carbon Disclosure Project
CDSB	Climate Disclosure Standards Boards
CER	Partnerstvo za trajnostno gospodarstvo ter panožne in regionalne zbornice
CPNP	Cosmetic Products Notification Portal
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive
DEI	Diversity, Equity, and Inclusion
EFRAG	European Financial Reporting Advisory Group
EPO	Ekološko pomembno območje
ESEF	European Single Electronic Format
ESG	Environmental, social and governance
ESRS	European Sustainability Standards
FMCG	Fast moving consumer goods
GRI	Standardi Global Reporting Initiative
KPMG	Klynveld Peat Marwick Goerdeler
MMS	Standardi sistemov upravljanja
NFRD	Non-financial Reporting Directive
OVE	Obnovljivi viri energije
PDCA	Plan Do Check Act
RSPO	Roundtable on Sustainable Palm Oil
SASB	Sustainability Accounting Standards Board
SDG	Sustainable development goals
SMART	Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-sensitive
TCFD	Priporočila Task Force on Climate-Related Financial Disclosures
VSME	The Voluntary standard for non-listed micro-, small- and medium-sized undertakings

1 UVOD

V zadnjih letih postaja trajnostno poročanje ključni element poslovne strategije podjetij po vsem svetu. Vse več deležnikov – od vlagateljev, kupcev in poslovnih partnerjev do nevladnih organizacij in zakonodajalcev – zahteva večjo transparentnost, odgovornost in dokaze o trajnostnem delovanju podjetij (European Commission, 2021). ESG (environmental, societal and governmental; okoljski, družbeni in upravljavski) vidiki poslovanja niso več le dodatek, temveč postajajo pomembna merila dolgoročne uspešnosti in konkurenčnosti (GRI, 2021). Podjetja se morajo zato vse bolj sistematično lotevati razkrivanja vplivov svojega poslovanja na okolje in družbo ter načinov, kako z njimi upravljajo (OECD, 2020).

Ob vse večjem pomenu trajnostnega poročanja in naraščajočih regulativnih pritiskih se številna podjetja še vedno soočajo z resnimi izzivi. Med najpogostejšimi težavami so pomanjkanje poenotenih smernic in standardov, kompleksnost pri merjenju trajnostnih vplivov ter zagotavljanje verodostojnosti in primerljivosti podatkov. Poročila pogosto temeljijo na razdrobljenih informacijah, ki jih je težko integrirati v celostno podobo, zato obstaja nevarnost zelenega zavajanja, t. i. »greenwashinga« – prikazovanja bolj trajnostne podobe, kot je realno stanje (European Commission, 2022). Ti izzivi postavljajo pod vprašaj učinkovitost trajnostnih poročil kot orodja za strateško odločanje in dejansko doseganje trajnostnih ciljev.

Evropska unija je na področju trajnostnega poročanja med najbolj aktivnimi zakonodajalci. Nova direktiva o poročanju podjetij o trajnostnosti (Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD), ki nadomešča dosedanje NFRD (Non-Financial Reporting Directive), prinaša strožje in podrobnejše zahteve za podjetja, zlasti glede okoljskih informacij (EU, 2022a). CSRD uvaja standardizirane formate poročanja, usklajene z evropskimi standardi za trajnostno poročanje (European Sustainability Reporting Standards – ESRS) (EFRAG, 2022).

Zaradi kompleksnosti implementacije so številna podjetja izrazila pomisleke glede časovnih rokov in operativnih zmožnosti za izpolnjevanje zahtev CSRD. Kot odziv na to je bila aprila 2025 sprejeta t. i. direktiva »Stop the Clock« (Direktiva (EU) 2025/794), ki za eno leto odloži uporabo določenih zahtev CSRD za poročanje o informacijah, povezanih z dobavno verigo in področji z omejenim dostopom do podatkov (EU, 2025). Gre za začasen ukrep, ki naj bi podjetjem omogočil več časa za pripravo notranjih sistemov in izboljšanje kakovosti podatkov, preden bodo morali v celoti poročati v skladu z ESRS. Ta zamik velja zlasti za zahteve po razkritjih po standardih ESRS E1–E5, ki vključujejo teme, kot so podnebne spremembe, onesnaževanje, vodni in morski viri, biotska raznovrstnost in raba virov (EFRAG, 2023).

Kozmetična industrija je ena izmed panog, kjer so okoljski vplivi še posebej izpostavljeni. Proizvodnja in distribucija kozmetičnih izdelkov vključujeta uporabo številnih naravnih surovin, pogosto iz občutljivih ekosistemov, poleg tega pa sta poraba energije in vode v procesih znatna (L'Oréal, 2024; L'Occitane, 2024). Med največjimi okoljskimi izzivi so tudi embalaža za enkratno uporabo, mikroplastika ter ogljični odtis povezan z logistiko (Beiersdorf AG, 2024). Pri okoljskem vplivu podjetja je poleg neposrednih virov emisij pomemben tudi transport surovin, saj predstavlja enega ključnih dejavnikov emisij v zgodnejših fazah vrednostne verige. Transport surovin lahko znatno vpliva na skupni ogljični odtis, zlasti pri dobavnih verigah, ki vključujejo mednarodni prevoz in več transportnih modalitet (Henkel, 2024). Transportne modalitete pomenijo različne oblike prevoza surovin (npr. cestni, pomorski, železniški in letalski transport), ki se med seboj razlikujejo glede energetske učinkovitosti in emisij toplogrednih plinov.

Velika multinacionalna podjetja, kot so L'Oréal, L'Occitane, Beiersdorf in Henkel, so že vrsto let vključena v obsežne trajnostne strategije in objavljajo poročila ESG v skladu z mednarodnimi standardi (npr. GRI, SASB, TCFD, CDP). Njihova poročila so pogosto vzorčni primeri dobrih praks (L'Oréal, 2024; Henkel, 2024). Vendar pa srednje velika podjetja, ki predstavljajo pomemben del trga, pogosto nimajo zadostnih kadrovskih ali finančnih virov za enako sistematično obravnavo trajnostnega spremljanja in poročanja, kar je posebej izrazito v kontekstu zaostrovanja zakonodajnih zahtev (OECD, 2020; European Commission, 2021). To povečuje tveganje neenakomerne implementacije zakonodajnih zahtev ter izgube konkurenčnosti podjetij, ki sicer želijo delovati trajnostno, vendar se soočajo z omejitvami na področju poročanja.

2 NAMEN IN CILJ

Magistrsko delo je osredotočeno na analizo izzivov in priložnosti, povezanih z uvajanjem trajnostnega poročanja v srednje velikih kozmetičnih podjetjih, s posebnim poudarkom na okoljskih kazalnikih. Temelji na aktualnih zakonodajnih okvirih Evropske unije (CSRD, ESRS) ter analizi dobrih praks velikih mednarodnih podjetij. S tem želi raziskava ponuditi izhodišča za razvoj učinkovitega sistema okoljskega poročanja, ki bo prilagojen specifičnim potrebam in zmožnostim srednje velikega slovenskega podjetja v kozmetični panogi (European Commission, 2021; EFRAG, 2022; OECD, 2020).

Namen magistrskega dela je s pomočjo analize obstoječih standardov in praks prispevati k razvoju pristopa, ki bo izbranemu srednje velikemu podjetju omogočil vzpostavitev okoljsko usmerjenega trajnostnega poročanja. Naloga si prizadeva povezati zahteve regulative z realnimi zmožnostmi podjetij in s tem olajšati njihov prvi korak v svet poročanja ESG.

Cilji raziskave so:

- Pojasniti zakonodajni okvir trajnostnega poročanja v EU s poudarkom na okoljskih vidikih (CSRD, ESRS E1–E5).
- Analizirati ključne okoljske kazalnike, uporabljene v trajnostnih poročilih štirih mednarodnih kozmetičnih podjetij (L'Oréal, Henkel, Beiersdorf, L'Occitane).
- Oceniti prenosljivost teh kazalnikov na kontekst srednje velikega slovenskega podjetja.
- Prepoznati glavne izzive, s katerimi se soočajo srednje velika podjetja pri uvajanju trajnostnega poročanja.
- Predlagati strukturiran nabor kazalnikov in smernice za vzpostavitev prvega okoljskega poročila izbranega podjetja.

3 HIPOTEZE

- HIPOTEZA 1: Evropska kozmetična podjetja vključujejo relevantne in primerljive okoljske kazalnike v svoja trajnostna poročila.
- HIPOTEZA 2: V srednje velikih slovenskih podjetjih okoljski vidik trajnostnega poročanja še ni sistematično vzpostavljen.
- HIPOTEZA 3: Srednje veliko slovensko kozmetično podjetje lahko uspešno implementira ključne okoljske kazalnike v trajnostno poročilo na podlagi primerov dobrih praks iz evropske kozmetične industrije.

4 METODE DELA

V magistrskem delu smo uporabili kvalitativni raziskovalni pristop, s katerim smo analizirali zakonodajni okvir, trajnostna poročila izbranih evropskih kozmetičnih podjetij ter okoljske vidike delovanja izbranega srednje velikega slovenskega podjetja.

V raziskavi smo se osredotočili na okoljski vidik poročanja ESG, saj to področje ponuja največ neposrednih učinkov in je hkrati najstrožje regulirano z vidika evropske zakonodaje.

4.1 RAZISKOVALNI PRISTOP

Magistrsko delo temelji na empirični raziskavi deskriptivnega značaja, v okviru katere smo uporabili različne kvalitativne raziskovalne metode. Raziskovalni pristop je vključeval vsebinsko analizo zakonodajnih in standardizacijskih dokumentov, primerjalno analizo trajnostnih poročil izbranih evropskih kozmetičnih podjetij ter študijo primera slovenskega podjetja.

Raziskavo smo usmerili v pridobivanje globljega razumevanja procesov in praks trajnostnega poročanja, pri čemer smo uporabili sekundarne podatke iz poročil podjetij ter interne podatke slovenskega kozmetičnega podjetja.

4.2 METODE ZBIRANJA PODATKOV

Za potrebe magistrskega dela smo uporabili več različnih metod zbiranja podatkov. V prvem koraku smo izvedli analizo zakonodajnih virov in standardov trajnostnega poročanja, pri čemer so bili obravnavani Direktiva (EU) 2022/2464 o poročanju podjetij o trajnostnosti (CSRD), Evropski standardi trajnostnega poročanja (ESRS), ki jih je pripravila organizacija EFRAG, ter standardi Global Reporting Initiative (GRI). Poleg tega smo analizirali tudi druge uveljavljene mednarodne okvire, kot so TCFD, CDP in SASB, ki se uporabljajo predvsem v večjih podjetjih.

V nadaljevanju smo izvedli primerjalno analizo trajnostnih poročil izbranih evropskih kozmetičnih podjetij, in sicer podjetij L'Oréal, L'Occitane Groupe, Beiersdorf AG in Henkel, na podlagi njihovih letnih trajnostnih poročil za leto 2023.

1. Primerjalna analiza trajnostnih poročil evropskih podjetij

V magistrskem delu smo analizirali letna poročila spodaj navedenih podjetij:

- L'Oréal (Universal Registration Document and Sustainability Section, 2023),
- L'Occitane Groupe Annual Report FY2023,
- Beiersdorf AG (Sustainability Report 2023),
- Henkel (Sustainability Report 2023).

V magistrskem delu je bil poudarek na okoljskih kazalnikih, kot so poraba energije, delež energije iz obnovljivih virov, emisije CO₂, raba embalaže in ravnanje z odpadki.

4.3 IZBOR PRIMERNIH KAZALNIKOV IN NJIHOVE ANALIZE NA PRIMERU SREDNJE VELIKEGA SLOVENSKEGA PODJETJA

V okviru magistrskega dela smo v izbranem slovenskem kozmetičnem podjetju analizirali ključne okoljske vidike trajnostnega poslovanja na osnovi podatkov iz leta 2024. Pri analizi smo uporabili kazalnike, določene v prostovoljnem standardu VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs). Analizirali smo podatke o skupni porabi električne energije,

vključno z obsegom proizvedene električne energije iz obnovljivih virov po uvedbi sončne elektrarne v letu 2024. Poleg tega smo obravnavali tudi porabo vode, ravnanje z embalažo ter trajnostne pristope pri izbiri surovin.

5 TRAJNOST

Trajnost je eden ključnih konceptov sodobnega časa, ki prežema tako okoljsko, družbeno kot gospodarsko področje. V središču trajnostnega delovanja je dolgoročno ravnovesje med potrebami sedanjih in prihodnjih generacij, ob hkratnem varovanju naravnih virov, spoštovanju človekovih pravic in zagotavljanju gospodarske stabilnosti.

5.1 OPREDELITEV TRAJNOSTI

Trajnost pogosto opredeljujemo kot zmožnost družbenih sistemov, da zadovoljijo sedanje potrebe, ne da bi pri tem ogrozili zmožnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje. Gre za medsebojno prepletenost treh dimenzij:

- okoljske (ohranjanje naravnega kapitala in virov),
- družbene (enakost, človekove pravice, dobrobit skupnosti),
- ekonomske (stabilna rast, ustvarjanje vrednosti brez škodljivih eksternalij).

Po mnenju Purvis idr. (2019) gre pri trajnosti za tridimenzionalen koncept, kjer posamezne dimenzije niso ločene, temveč delujejo soodvisno. To pomeni, da gospodarski razvoj ne sme potekati na račun degradacije okolja ali družbene neenakosti.

5.2 ZGODOVINA KONCEPTA TRAJNOSTI

Koncept trajnosti se je postopoma razvijal skozi desetletja, vendar je ključno prelomnico predstavljalo poročilo Brundtlandove komisije (WCED) iz leta 1987 z naslovom *Our Common Future*, kjer je bil prvič jasno definiran pojem trajnostnega razvoja. »*Trajnostni razvoj je razvoj, ki zadovoljuje potrebe sedanjosti, ne da bi pri tem ogrožal zmožnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe.*« (World Commission on Environment and Development, 1987).

Preglednica 1: Ključni mejniki v razvoju pojma trajnosti

LETO	DOGODEK	POMEMBNOST
1972	Konferenca ZN o okolju v Stockholmu	Prvi globalni poziv k varovanju okolja
1987	Our Common Future (Brundtland Report)	Uvedba definicije trajnostnega razvoja
1992	Konferenca v Riu (UNCED)	Agenda 21, Konvencija o podnebnih spremembah
2000	Cilji tisočletja ZN (MDGs)	Prvi konkretni globalni cilji trajnosti
2015	Cilji trajnostnega razvoja (SDGs)	17 ciljev, ki integrirajo ESG področja.
2023	Uveljavitev ESRS in CSRD v EU	Prvi obvezni okvir za trajnostno poročanje v podjetjih

Vir: prirejeno po WCED, 1987; UN 1972, 1992, 2000, 2015; European Commission, 2023.

6 TRAJNOSTNO POROČANJE: KONCEPT, NAMEN IN PRAVNI OKVIR

Trajnostno poročanje se nanaša na sistematično razkrivanje informacij o okoljskih, družbenih in upravljaljskih (ESG) vidikih poslovanja organizacije. Gre za razširjeno obliko poročanja, ki presega tradicionalno finančno poročanje in omogoča deležnikom celovit vpogled v vplive podjetja na trajnostni razvoj (GRI, 2021).

Sprva se je trajnostno poročanje uveljavilo kot prostovoljna praksa – predvsem v večjih korporacijah, ki so želele pokazati svojo zavezanost trajnosti, okoljski odgovornosti in družbeni etiki. S časom pa je preraslo v ključni element strateškega komuniciranja z deležniki ter orodje za upravljanje tveganj in priložnosti.

Po Hahn in Kühnen (2013) je trajnostno poročanje »instrument za merjenje, razkrivanje in odgovarjanje organizacije za njene ESG vplive na različne zainteresirane strani«. To pomeni, da ne gre zgolj za PR orodje, temveč za mehanizem odgovornosti, transparentnosti in strateškega odločanja.

Podjetja lahko trajnostno poročanje izvajajo v skladu z različnimi standardi, od katerih so najbolj znani GRI (Global Reporting Initiative), SASB, CDSB, TCFD, ter od leta 2023 tudi ESRS (European Sustainability Reporting Standards), ki so del zakonodajnega okvira EU. Od junija 2025 je dodatno na voljo tudi prostovoljni standard VSME, ki je posebej zasnovan za mikro, mala in srednje velika podjetja ter jim omogoča poenostavljeno, a strukturirano poročanje o trajnostnih vidikih poslovanja (EFRAG, 2025).

6.1 NAMEN TRAJNOSTNEGA POROČANJA

Namen trajnostnega poročanja je zagotoviti transparentno in celovito sliko o nefinančnih vplivih organizacije, ki vključujejo okoljske (E), družbene (S) in upravljaljske (G) vidike poslovanja. To je ključno za ocenjevanje dolgoročne uspešnosti, tveganj in odgovornosti podjetja v širšem kontekstu družbe in okolja (Ioannou & Serafeim, 2017).

Trajnostno poročanje naslavlja informacijske potrebe različnih deležnikov – od vlagateljev in regulatorjev do kupcev, zaposlenih in lokalnih skupnosti. V sodobnem poslovnem okolju se od podjetij ne pričakuje več le dobiček, temveč tudi odgovornost do narave in družbe. Zato poročanje ne služi le kot orodje za komuniciranje, ampak tudi kot sredstvo za notranje strateško upravljanje in uresničevanje načel korporativne trajnosti (Herzig & Schaltegger, 2006).

Z opredelitvijo jasnega namena, kazalnikov in strategij trajnostnega poročanja lahko podjetja ne le izkazujejo svojo zavezanost trajnostnemu razvoju, temveč si s tem tudi odpirajo nove priložnosti za rast, izboljšujejo notranje procese in krepijo svoj položaj na trgu kot odgovorno in etično naravnana organizacija. Tako trajnostno poročanje deluje kot vzvod za uresničevanje širših poslovnih in trajnostnih ciljev podjetja, hkrati pa tudi kot orodje za prilagajanje spreminjajočemu se regulativnemu in tržnemu okolju.

Cilji trajnostnega poročanja vključujejo:

- izboljšanje odgovornosti in transparentnosti,
- krepitev zaupanja deležnikov,
- spodbujanje primerljivosti med organizacijami,
- zagotavljanje vpogleda v tveganja in priložnosti ESG področij,

- in pomoč pri usklajevanju z zakonodajo (npr. CSRD, ESRS).

Kot poudarjata Eccles in Krzus (2018), je dobro pripravljeno trajnostno poročilo tisto, ki preseže »površinsko poročanje« in omogoča poglobljeno razumevanje, kako podjetje ustvarja vrednost na dolgi rok – tako za lastnike kot za širšo družbo.

6.2 KORISTI IN IZZIVI

Trajnostno poročanje podjetjem prinaša številne koristi, ki presegajo zakonsko skladnost. Prva in ključna prednost je povečana transparentnost, ki krepi zaupanje deležnikov – tako investorjev kot strank, dobaviteljev in širše javnosti (KPMG, 2022). Med pomembnejšimi institucijami, ki spremljajo trende na področju trajnostnega poročanja, je KPMG, ena največjih svetovnih revizijskih in svetovalnih družb. Skozi redna poročila, kot sta KPMG Survey of Sustainability Reporting in European Sustainability Reporting Readiness Survey, podjetje analizira pripravljenost podjetij na poročanje po najnovejših evropskih standardih (npr. CSRD, ESRS) in s tem pomembno prispeva k razumevanju dejanskega stanja v industriji.

Z razkritjem ESG informacij podjetja lažje:

- identificirajo in obvladujejo tveganja,
- optimizirajo porabo virov (npr. energije, vode),
- povečajo konkurenčnost na trgu,
- privabijo trajnostno usmerjene vlagatelje,
- in izboljšajo interno upravljanje ter strateško načrtovanje (Stubbs & Higgins, 2014).

Poleg tega trajnostno poročanje spodbuja kulturo odgovornosti, ki lahko izboljša delovno okolje in pripomore k dolgoročni stabilnosti podjetja (Hahn & Kühnen, 2013).

Kljub številnim prednostim pa podjetja pri trajnostnem poročanju pogosto naletijo na konkretne izzive:

- Kompleksnost in obseg zahtev: Poročanje po več standardih (GRI, ESRS, TCFD itd.) zahteva veliko časovnih in človeških virov, kar je posebej obremenjujoče za mala in srednje velika podjetja (MSP).
- Dostopnost podatkov: Podatki, zlasti v verigah vrednosti (npr. obseg 3 – emisije), so pogosto težko dostopni ali nezanesljivi (Fonseca et al., 2020).
- Pomanjkanje usposobljenega kadra za ESG področja.
- Nevarnosti zelenega zavajanja, t. i. 'Greenwashinga': Če podjetje poroča selektivno ali brez dejanske spremembe v praksi, obstaja tveganje za izgubo zaupanja in ugleda (Bromiley & Rau, 2016).

Kakovost trajnostnega poročanja je zato pogosto odvisna od zrelosti notranjih procesov, podpore vodstva in vključevanja vseh oddelkov v organizaciji.

6.3 RAZVOJ ZAKONODAJE O TRAJNOSTNEM POROČANJU

Zakonodaja o trajnostnem poročanju se je v zadnjih dveh desetletjih razvila iz prostovoljnih smernic v obvezen regulativni okvir, zlasti v Evropski uniji. Evropska unija si s tem prizadeva izboljšati transparentnost podjetij, okrepiti vlogo trajnostnih informacij pri naložbenih odločitvah in zagotoviti usklajenost s cilji zelenega prehoda.

- ◆ NFRD – Direktiva o nefinančnem poročanju (2014/95/EU)

NFRD je bila prva evropska zakonodaja, uveljavljena leta 2014, ki je zahtevala razkritje informacij o okoljskih, družbenih in upravljavskih zadevah za velike javne družbe. Nanašala se

je na podjetja z več kot petsto zaposlenimi, vključevala pa je osnovne vsebine ESG brez enotnega poročevalskega standarda (EU, 2014).

Kritike NFRD so poudarjale pomanjkanje primerljivosti, zanesljivosti in celovitosti poročil, saj je bilo poročanje pogosto ohlapno, nesistematično in nezadostno (Corporate Disclosure Landscape, 2021).

◆ CSRD – Direktiva o trajnostnem poročanju podjetij (EU/2022/2464)

CSRD, sprejeta decembra 2022, predstavlja temeljito prenovo NFRD in pomembno prelomnico v trajnostnem poročanju.

Ključne novosti vključujejo:

- razširjen krog zavezancev (vsa velika podjetja, vsa borzna MSP, določene ne-EU družbe),
- obvezno uporabo enotnih evropskih standardov poročanja (ESRS),
- digitalno poročanje v skladu s taksonomijo ESEF,
- revizijsko preverjanje trajnostnih informacij.
- Direktiva je začela veljati za velika podjetja z letom 2024, MSP bodo sledila od 2027 naprej, z možnostjo prehodnega obdobja do 2028 (European Commission, 2023).

◆ ESRS – Evropski standardi za trajnostno poročanje

ESRS (European Sustainability Reporting Standards) predstavljajo operacionalizacijo CSRD. Razvil jih je EFRAG, prvi sklop 12 standardov (ESRS Set 1) pa je bil potrjen julija 2023.

Ti standardi vključujejo:

- horizontalne (ESRS 1 in 2) ter
- tematske standarde (E1–E5 za okolje, S1–S4 za družbo, G1 za upravljanje).

Cilj ESRS je zagotoviti:

- primerljivost, zanesljivost in relevantnost ESG razkritij,
- in uskladičev z mednarodnimi okviri, kot so GRI, ISSB in TCFD.

7 PODROBNEJŠI PREGLED ZAKONODAJE IN STANDARDOV TRAJNOSTNEGA POROČANJA

7.1 DIREKTIVA CSRD KOT TEMELJ TRAJNOSTNEGA POROČANJA V EVROPSKI UNIJI
Direktiva o trajnostnem poročanju podjetij (Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD), uradno Direktiva (EU) 2022/2464, predstavlja temeljni zakonodajni okvir Evropske unije na področju trajnostnega poročanja. Sprejeta je bila decembra 2022 in je nadomestila prej veljavno Direktivo o nefinančnem poročanju (NFRD). Glavni razlogi za reformo so bili nezadostna primerljivost in kakovost obstoječih poročil ter potreba po večji transparentnosti poslovanja podjetij v skladu s cilji Evropskega zelenega dogovora in Agende 2030 (European Commission, 2022).

Namen direktive je izboljšati kakovost in uporabnost trajnostnih razkritij, pri čemer cilji CSRD vključujejo:

- Zagotoviti primerljive, zanesljive in preverljive trajnostne informacije.
- Razširiti obseg zavezancev na vsa velika podjetja, mala in srednje velika podjetja, ki kotirajo na borzi, ter določena podjetja iz tretjih držav.
- Vzpostaviti enotne evropske standarde trajnostnega poročanja (ESRS).
- Zagotoviti digitalizacijo poročanja (XHTML in ESEF oznake).
- Uvesti revizijsko potrjevanje trajnostnih informacij (limited assurance).

Na ta način želi EU zagotoviti, da bodo trajnostna poročila enakovredna finančnim tako po zanesljivosti kot po vplivu na odločitve deležnikov (Bini, Giunta & Dainelli, 2024).

CSRD postopoma razširja krog podjetij, ki so zavezana poročanju. Medtem ko je NFRD zajemala le okoli 11.700 največjih evropskih podjetij, bo CSRD veljala za približno 50.000 podjetij v EU (European Commission, 2021). Poleg velikih podjetij vključuje tudi srednje velika podjetja, ki kotirajo na borzi, in določena podjetja iz tretjih držav, ki ustvarjajo znaten promet na notranjem trgu EU.

Ena osrednjih novosti CSRD je zahteva po poročanju na podlagi načela dvojne pomembnosti (double materiality), ki zahteva, da podjetja poročajo tako o vplivu trajnostnih dejavnikov na svojo finančno uspešnost (finančna pomembnost) kot tudi o vplivu svojega poslovanja na okolje in družbo (okoljska in družbena pomembnost). To pomeni, da trajnostno poročanje ni več omejeno zgolj na tveganja za podjetje, temveč vključuje tudi odgovornost podjetij za njihove širše okoljske in družbene učinke. Načelo dvojne pomembnosti tako predstavlja konceptualni temelj novega sistema poročanja in pomembno vpliva na izbor kazalnikov, vsebino poročil ter način vključevanja trajnostnih tem v strateško odločanje podjetij. Ta koncept je ključen za uskladitev trajnostnega poročanja z realnimi izzivi zelenega prehoda in družbene odgovornosti (European Commission, 2022).

7.2 ČASOVNICA UVELJAVITVE CSRD IN SPREMEMBE Z DIREKTIVO »STOP THE CLOCK«

Uvedba direktive CSRD predstavlja za podjetja pomembno organizacijsko in vsebinsko spremembo, saj zahteva vzpostavitev novih notranjih procesov, sistematično zbiranje podatkov ter prilagoditev obstoječih praks poročanja. Zaradi zahtevnosti implementacije in obsega novih obveznosti je Evropska unija postopno določila časovnico začetka poročanja za različne skupine zavezancev.

Prvotna časovnica CSRD je predvidevala fazno uvajanje obveznosti poročanja glede na velikost in status podjetij, pri čemer bi velika podjetja začela poročati prej kot mala in srednje velika podjetja, ki kotirajo na borzi. Vendar so se v praksi pojavili pomisleki glede pripravljenosti podjetij, zlasti manjših, na pravočasno in kakovostno izpolnjevanje zahtev, določenih s CSRD in evropskimi standardi trajnostnega poročanja (ESRS).

Z namenom zmanjšanja administrativnih obremenitev in omogočanja dodatnega časa za prilagoditev je bila aprila 2025 sprejeta Direktiva (EU) 2025/794, znana tudi pod imenom »Stop the clock« (Združenje nadzornikov Slovenije, 2025; Sidley, 2025). Ta direktiva posega predvsem v časovni okvir začetka obveznega trajnostnega poročanja ter za določene skupine podjetij zamika roke začetka uporabe zahtev CSRD.

V preglednici št. 2 je predstavljena aktualna časovnica uveljavitve zahtev CSRD za posamezne skupine zavezancev.

Preglednica 2: Časovnica poročanja po CSRD direktivi

Kategorija podjetja	Prvotni rok začetka poročanja po Direktiva (EU) 2022/2464 (CSRD)	Dejanski rok začetka poročanja po Direktivi EU 2025/794 (»Stop the Clock«)	Referenčno leto za poročanje
Podjetja z obveznostjo poročanja po NFRD	1. 1. 2024	1. 1. 2024	poslovno leto 2024, poročanje v 2025
Velika podjetja (izpolnjujejo 2 od 3 meril: > 250 zaposlenih, > 40 mio EUR prihodkov, > 20 mio EUR bilančne vsote)	1. 1. 2025	1. 1. 2027	poslovno leto 2026, poročanje v 2027
MSP, ki kotirajo na borzi (z določenimi izjemami)	1. 1. 2026	Možen odlog do 1. 1. 2028	poslovno leto 2027 ali 2028, poročanje v 2028 ali 2029
Tretje osebe (ne-EU podjetja s poslovanjem v EU nad 150 mio EUR)	1. 1. 2028	1. 1. 2028	poslovno leto 2028, poročanje v 2029

Vir: prirejeno po European Commission, 2022.

Spremembe, uvedene z Direktivo (EU) 2025/794, se nanašajo predvsem na možnost prilagoditve začetka poročanja za določene skupine podjetij. Borzno kotirajočim malim in srednje velikim podjetjem je omogočen enkratni odlog začetka obveznega poročanja, pri čemer morajo podjetja v primeru uporabe prehodnega obdobja v letnem poročilu za leto 2026 jasno navesti izjavo o njegovi uporabi. Po izteku prehodnega obdobja bodo MSP obvezana poročati za poslovno leto 2027.

V kontekstu postopne uveljavitve CSRD in prilagoditev časovnice je pomembno razlikovati med obveznimi in prostovoljnimi okviri trajnostnega poročanja za mala in srednje velika podjetja. Za mala in srednje velika podjetja, ki kotirajo na borzi, je v okviru CSRD predvidena uporaba poenostavljenih evropskih standardov trajnostnega poročanja za MSP (ESRS-

LSME), ki predstavljajo prilagojen sklop standardov znotraj okvira ESRS in jih razvija organizacija EFRAG (EFRAG, 2025).

Za mala in srednje velika podjetja, ki ne kotirajo na borzi, pa EFRAG vzporedno razvija prostovoljni standard VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs), namenjen postopni in sorazmerni uvedbi trajnostnega poročanja. Prav ta standard je v nadaljevanju magistrskega dela obravnavan kot potencialno ustrezna rešitev za srednje velika podjetja, ki niso neposredno zavezana poročanju po CSRD (EFRAG, 2025).

CSRD je zasnovana tudi kot pomembno orodje za podporo uresničevanju ciljev Evropskega zelenega dogovora, katerega osrednji cilj je doseči podnebno nevtralnost Evropske unije do leta 2050. Z vzpostavitvijo obveznega, standardiziranega in primerljivega trajnostnega poročanja direktiva prispeva k večji preglednosti vplivov podjetij na okolje ter spodbuja prehod v nizkoogljično in trajnostno gospodarstvo.

Obenem je CSRD vsebinsko usklajena z globalnimi cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov (Sustainable Development Goals – SDGs), saj omogoča sistematično spremljanje in merjenje prispevka podjetij k doseganju teh ciljev. Zlasti se povezuje s cilji, kot so SDG 13 – Podnebni ukrepi, SDG 12 – Trajnostna potrošnja in proizvodnja, SDG 8 – Dostojno delo in gospodarska rast ter SDG 6 – Čista voda in sanitarna ureditev (European Commission, 2019; United Nations, 2015). Na ta način CSRD presega zgolj poročevalsko funkcijo ter predstavlja širši mehanizem za usmerjanje podjetij k trajnostnemu poslovanju v skladu z evropskimi in globalnimi strateškimi usmeritvami.

7.3 EVROPSKI STANDARDI TRAJNOSTNEGA POROČANJA (ESRS)

Evropski standardi trajnostnega poročanja (European Sustainability Reporting Standards – ESRS) predstavljajo osrednji vsebinski gradnik direktive CSRD, saj zagotavljajo enoten in podrobno opredeljen okvir za razkrivanje podatkov o okoljskih, družbenih in upravljavskih (ESG) vidikih poslovanja podjetij. Razvila jih je organizacija EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group), prva zbirka dvanajstih standardov (t. i. ESRS Set 1) pa je bila potrjena julija 2023 (EFRAG, 2023). Namen standardov ESRS je zagotoviti večjo primerljivost, preglednost in zanesljivost trajnostnih razkritij ter s tem odpraviti pomanjkljivosti poročanja v okviru nekdane direktive NFRD, kjer je bilo tveganje zelenega zavajanja pogosto zaznano (EFRAG, 2023).

Struktura ESRS temelji na kombinaciji horizontalnih in tematskih standardov. Horizontalna standarda ESRS 1 in ESRS 2 določata splošna načela poročanja, obvezna razkritja ter metodološki okvir, vključno z uporabo načela dvojne pomembnosti. Tematski standardi pa se nanašajo na posamezna področja ESG ter omogočajo vsebinsko poglobljeno poročanje glede na prepoznane vplive, tveganja in priložnosti podjetij. Osnovno strukturo standardov ESRS prikazuje slika 1.

Slika 1: Struktura ESRS standardov

Vir: lastna priredba po EFRAG, 2023

Z vidika magistrskega dela so posebej relevantni okoljski standardi ESRS E1–E5, ki obravnavajo podnebne spremembe, onesnaževanje, rabo vodnih in morskih virov, biotsko raznovrstnost ter rabo virov in krožno gospodarstvo (EFRAG, 2023). Med njimi ima osrednjo vlogo standard ESRS E1 – Podnebne spremembe, ki zajema porabo energije, neposredne in posredne emisije toplogrednih plinov (obseg 1, 2 in 3), uporabo obnovljivih virov energije ter strateške in operativne ukrepe za zmanjševanje emisij in doseganje ciljev Pariškega sporazuma. Ti kazalniki predstavljajo jedro okoljskega poročanja, saj omogočajo kvantitativno spremljanje okoljskih vplivov podjetij ter primerjavo njihove uspešnosti skozi čas in med posameznimi subjekti. Hkrati so neposredno povezani z empiričnim delom raziskave, v katerem se analizirajo poraba energije, struktura energetske virov ter učinki uvedbe obnovljivih virov energije v srednje velikem podjetju.

V primerjavi z dosedanjimi prostovoljnimi okviri trajnostnega poročanja ESRS uvajajo bistveno strožje in bolj normativno opredeljene zahteve glede vsebine, strukture in merljivosti razkritij. Za razliko od prostovoljnih standardov, ki podjetjem pogosto omogočajo večjo diskrecijo pri izbiri kazalnikov in obsegu razkritij, ESRS določajo natančno strukturirana razkritja, obvezne kazalnike ter metodološke zahteve za njihovo izračunavanje. S tem se zmanjšuje možnost selektivnega poročanja in povečuje primerljivost podatkov med podjetji ter med posameznimi sektorji (European Commission, 2022; EFRAG, 2023).

Pomembna razlika med ESRS in drugimi okviri izhaja tudi iz njihove pravne narave. ESRS so kot del zakonodajnega okvira Evropske unije pravno zavezujoči standardi, katerih uporaba je obvezna za podjetja, zavezana poročanju po Direktivi o poročanju podjetij o trajnostnosti (Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD). Nasprotno standardi GRI (Global Reporting Initiative) predstavljajo globalno uveljavljen prostovoljni okvir trajnostnega poročanja, ki temelji predvsem na načelu vpliva podjetja na okolje in družbo (impact materiality) ter podjetjem omogoča večjo fleksibilnost pri določanju vsebine poročil (GRI, 2021).

Drugačen pristop uporablja ISSB (International Sustainability Standards Board), ki deluje v okviru IFRS Foundation in razvija globalne standarde trajnostnega poročanja IFRS S1 in IFRS S2. Ti standardi so prvenstveno usmerjeni v finančno pomembnost trajnostnih informacij (financial materiality) ter v potrebe vlagateljev in kapitalskih trgov, pri čemer se osredotočajo predvsem na trajnostna tveganja in priložnosti, ki lahko vplivajo na finančno uspešnost podjetij (IFRS Foundation, 2023).

ESRS se od navedenih okvirov razlikujejo tudi po tem, da izrecno zahtevajo uporabo načela dvojne pomembnosti, kar pomeni, da morajo podjetja hkrati razkriti vplive trajnostnih dejavnikov na svojo finančno uspešnost ter vplive svojega poslovanja na okolje in družbo. Takšen pristop omogoča celovitejše razumevanje trajnostnih tveganj in priložnosti ter tesnejšo povezavo trajnostnega poročanja s poslovnim modelom, strategijo in dolgoročnim razvojem podjetij. Zaradi tega ESRS ne predstavljajo zgolj poročevalskega orodja, temveč tudi pomemben mehanizem za podporo strateškemu odločanju in upravljanju trajnostnih prehodov (European Commission, 2022; Krasodomska, Albu & Szychta, 2024).

Primerjalni pregled razlik med ESRS, GRI, ISSB in prostovoljnim standardom VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs) je predstavljen v preglednici 3. VSME kot prostovoljni in poenostavljen standard za mala in srednje velika podjetja temelji na osnovni logiki ESRS, vendar prilagaja obseg razkritij in zahtevnost kazalnikov z namenom zmanjšanja administrativnega bremena podjetij z omejenimi kadrovskimi in finančnimi viri. S tem VSME predstavlja pragmatičen vmesni korak med prostovoljnimi praksami trajnostnega poročanja in obveznimi zahtevami ESRS, kar je še posebej relevantno za podjetja, ki so vključena v dobavne verige večjih zavezancev po CSRD (EFRAG, 2023; SIQ, 2025).

Preglednica 3: Primerjalni pregled zahtev in značilnosti trajnostnega poročanja po ESRS, GRI in ISSB

Vidik	ESRS (EU)	GRI (Globalno)	ISSB (IFRS)	VSME (MSP, prostovoljni)
Status	Zavezujoč pravni okvir v EU (v okviru CSRD)	Prostovoljen standard, globalno uporabljen	Globalni standard IFRS, namenjen vlagateljem	Prostovoljen EU-standard za MSP (EFRAG, 2025)
Načelo poročanja	Dvojna pomembnost (finančna + vpliv na okolje/družbo)	Vpliv podjetja na okolje in družbo (<i>impact materiality</i>)	Finančna pomembnost (<i>financial materiality</i>)	Sorazmerna dvojna pomembnost, poenostavljena za MSP
Obseg	Vsa velika podjetja, borzna MSP, določena ne-EU podjetja	Vse velikosti podjetij, prostovoljno	Javna podjetja, vlagateljem pomembne informacije	Mikro, mala in srednje velika podjetja (zlasti v dobavnih verigah CSRD zavezancev)
Vsebina	Horizontalni (ESRS 1, 2) + tematski standardi (E1–E5, S1–S4, G1)	Tematski standardi po posameznih področjih (okolje, družba, gospodarstvo)	IFRS S1 (splošna razkritja), IFRS S2 (podnebje)	5 razdelkov + 3 tematska področja ESG, brez podrobnih metrik
Digitalizacija	XHTML + ESEF (strojno berljivo)	Ni obvezna	Še v razvoju	Ni obvezna, priporočljiva preglednost
Revizija	Obvezna (limited assurance, postopoma tudi reasonable assurance)	Ni obvezna	Obvezna za vključena podjetja	Neobvezna, odvisna od notranjih postopkov podjetja
Povezava s SDGs	Močna, vgrajena povezava (npr. E1 ↔ SDG 13, S1 ↔ SDG 8)	Posredna, podjetja si lahko izberejo cilje	Posredna, predvsem prek podnebnih razkritij	Priporočena povezava, ni zavezujoča
Pomanjkljivosti	Zahtevnost implementacije, obremenitev za MSP (→ Stop the Clock, 2025)	Preveč fleksibilen, slabša primerljivost	Fokus skoraj izključno na finančno pomembnih informacijah	Ni zakonsko zavezujoč, omejena primerljivost, prostovoljna narava

Vir: prirejeno po EFRAG 2023; GRI 2021; IFRS Foundation 2023; Krasodomska, Albu & Szychta 2024.

Uveljavitev enotnih evropskih standardov trajnostnega poročanja (ESRS) predstavlja pomemben napredek v standardizaciji trajnostnega poročanja, hkrati pa se številna podjetja, zlasti mala in srednje velika (MSP), soočajo z resnimi izzivi pri implementaciji. Kritike so usmerjene predvsem v obsežnost zahtev, potrebo po vzpostavitvi kompleksnih notranjih sistemov za zbiranje podatkov, pomanjkanje kadrovskih virov ter nejasnosti na posameznih vsebinskih področjih.

V luči časovnega zamika obveznega trajnostnega poročanja, uvedenega z Direktivo (EU) 2025/794 (t. i. »Stop the clock«), se ti izzivi še posebej izrazito kažejo pri malih in srednje velikih podjetjih.

Zaradi sistemskih ovir pri uvajanju trajnostnega poročanja v segment MSP je EFRAG julija 2025 objavil tudi nov prostovoljni standard VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs). Gre za strukturiran, a poenostavljen okvir razkrivanja ESG informacij, namenjen predvsem podjetjem, ki še niso pravno zavezana k poročanju, vendar so del dobavnih verig večjih zavezancev po CSRD. Standard je oblikovan kot prostovoljen, prilagojen predvsem MSP, ki sodelujejo v dobaviteljskih verigah podjetij, zavezanih k poročanju po Direktivi o trajnostnem poročanju (CSRD).

Standardi ESRS so zasnovani tako, da podpirajo doseganje 17 ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov (Sustainable Development Goals – SDGs), saj omogočajo sistematično razkrivanje prispevkov podjetij k okoljskim in družbenim ciljem na globalni ravni (United Nations, 2015). Okoljski standard ESRS E1 – Podnebne spremembe se neposredno povezuje s ciljem SDG 13 (Podnebni ukrepi), standard ESRS E3 – Vodni in morski viri z SDG 6 (Čista voda in sanitarna ureditev), standard ESRS E4 – Biotska raznovrstnost pa z SDG 15 (Življenje na kopnem). Družbeni standardi ESRS S1–S4 so tesno povezani s ciljem SDG 8 (Dostojno delo in gospodarska rast) ter SDG 10 (Zmanjšanje neenakosti), saj obravnavajo vprašanja pravic zaposlenih, delovnih pogojev, vplivov na skupnosti ter varstva potrošnikov (EFRAG, 2023). Povezava standardov ESRS s cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov je shematično prikazana na sliki 2.

S tem standardi ESRS zagotavljajo, da so podjetja ne le skladna z zakonodajnimi zahtevami Evropske unije, temveč tudi aktivno vključena v uresničevanje globalnih trajnostnih prizadevanj, kar krepi njihovo vlogo pri podpori trajnostnemu razvoju in dolgoročnemu ustvarjanju vrednosti (European Commission, 2022).

Slika 2: Cilji trajnostnega razvoja,

Vir: United Nations, 2015.

7.4 TRAJNOSTNO POROČANJE V SLOVENIJI – INSTITUCIONALNI OKVIR IN PODPORNE POBUDE

V Sloveniji se področje trajnostnega poročanja v zadnjih letih postopoma razvija predvsem kot odziv na zakonodajne zahteve Evropske unije ter naraščajoča pričakovanja trga, finančnih institucij in poslovnih partnerjev. Čeprav večina slovenskih malih in srednje velikih podjetij (MSP) še ni neposredno zavezana k poročanju po Direktivi CSRD, se trajnostno poročanje vse pogostejše pojavlja kot del prostovoljnih praks, zahtev dobavnih verig ter podpornih izobraževalnih in svetovalnih aktivnosti (European Commission, 2023).

Pomembno vlogo pri razvoju trajnostnega poročanja v Sloveniji ima Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (SIQ), ki deluje kot ena osrednjih strokovnih institucij na področju sistemov vodenja, trajnosti in skladnosti z zakonodajo. SIQ v zadnjih letih izvaja številna izobraževanja, strokovne delavnice in svetovalne aktivnosti, povezane z evropskimi standardi trajnostnega poročanja (ESRS), direktivo CSRD ter prostovoljnim standardom VSME, namenjenim mikro, malim in srednje velikim podjetjem (SIQ, 2025). Delavnice so usmerjene predvsem v razumevanje koncepta dvojne pomembnosti, identifikacijo okoljskih in družbenih kazalnikov ter postopno uvajanje trajnostnega poročanja v praksi.

Poleg SIQ imajo pomembno podporno vlogo tudi druge organizacije, kot so Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), Združenje Manager, CER – Partnerstvo za trajnostno gospodarstvo ter panožne in regionalne zbornice. Te institucije prispevajo k ozaveščanju podjetij o pomenu trajnosti, organizirajo strokovne dogodke, konference in izmenjavo dobrih praks ter spodbujajo prostovoljno poročanje in vključevanje trajnostnih vsebin v poslovne strategije podjetij (CER, 2024; GZS, 2024).

CER – Partnerstvo za trajnostno gospodarstvo deluje kot povezovalna platforma med podjetji, državnimi institucijami in strokovno javnostjo ter aktivno spodbuja uvajanje trajnostnih poslovnih modelov, merjenje okoljskih vplivov in transparentno poročanje. Njihove aktivnosti so usmerjene predvsem v prenos znanja, pilotne projekte in podporo podjetjem pri prilagajanju evropskim trajnostnim politikam (CER, 2024).

Kljub razvoju podpornega okolja ostaja trajnostno poročanje v Sloveniji pri MSP še vedno omejeno. Raziskave in strokovna poročila kažejo, da podjetja trajnostno poročanje pogosto dojemajo kot administrativno breme, predvsem zaradi pomanjkanja kadrovskih virov, znanja in notranjih sistemov za zbiranje podatkov (KPMG, 2023). Prav zato ima prostovoljni standard VSME, ki je bil razvit z namenom sorazmernega in poenostavljenega poročanja, pomembno vlogo pri postopnem vključevanju slovenskih MSP v trajnostno poročanje (EFRAG, 2025).

Slovensko okolje na področju trajnostnega poročanja je tako v fazi prehoda od pretežno prostovoljnih in razpršenih praks k bolj strukturiranemu in standardiziranemu pristopu. Podporne institucije, izobraževalne delavnice ter prostovoljni standardi predstavljajo ključen mehanizem za pripravo slovenskih podjetij na prihodnje zakonodajne zahteve ter hkrati omogočajo, da trajnostno poročanje postane strateško orodje in ne zgolj regulatorna obveznost.

7.5 ZAKONODAJNE ZAHEVE GLEDE OKOLJSKIH ZAHTEV NA PRIMERU KOZMETIČNE INDUSTRIJE

Evropska unija je v zadnjih letih uvedla vrsto zakonodajnih aktov, ki so neposredno ali posredno povezani s cilji trajnostnega razvoja ter zavezami v okviru Evropskega zelenega dogovora (European Green Deal). Zaradi energetske, surovinske in embalažne intenzivnosti

ter vpliva na potrošnike je kozmetična industrija pogosto vključena v zakonodajne in regulativne pobude na ravni Evropske unije (European Commission, 2019).

V poglavju 7.5 so predstavljeni ključni zakonodajni okvirji, ki vplivajo na poslovanje kozmetičnih podjetij v EU, s poudarkom na okoljskih vidikih in zahtevah, ki se bodo morali odražati v trajnostnih poročilih podjetij oz. se že odražajo.

Uredba o embalaži in odpadni embalaži (PPWR)

Uredba (EU) 2025/40, znana kot Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR), predstavlja enega osrednjih zakonodajnih stebrov prehoda v krožno gospodarstvo, saj uvaja stroge zahteve glede preprečevanja nastajanja embalažnih odpadkov, reciklabilnosti embalaže, vsebnosti recikliranih materialov ter označevanja in poročanja o embalaži (European Commission, 2023a).

PPWR zahteva zmanjševanje količine nepotrebne embalaže ter omejuje prekomeren prazni prostor pri skupinski, transportni in embalaži za elektronsko trgovanje. Posebno pozornost namenja plastični embalaži, pri kateri določa minimalne deleže reciklirane vsebine ter vzpostavlja enotno metodologijo za izračun deleža recikliranega materiala do 31. decembra 2026. Od 1. januarja 2030 bo morala biti vsa embalaža reciklabilna, vsebovati najmanj 30 % reciklirane PET plastike (ter najmanj 10 % reciklirane vsebnosti pri drugih vrstah plastike) ter imeti dokumentirano minimizacijo teže in volumna.

Uredba uvaja tudi omejitve za uporabo kozmetičnih in toaletnih izdelkov v nastanitvenem sektorju (npr. hotelske stekleničke šamponov in losjonov) ter obvezno označevanje embalažnih materialov po enotnem sistemu od 1. januarja 2028. Poleg tega zahteva uporabo QR-kod ali drugih digitalnih nosilcev podatkov, ki omogočajo sledljivost embalaže v okviru digitalnega potnega lista embalaže.

Pomemben del PPWR predstavljajo tudi spremembe v sistemu razširjene odgovornosti proizvajalcev (PRO). Od predvidoma 12. avgusta 2026 bodo proizvajalci in dajalci embalaže na trg dolžni kriti stroške ravnanja z vso embalažo po načelu t. i. »full cost« sistema, kar vključuje tudi stroške označevanja zabojsnikov za ločeno zbiranje odpadkov ter raziskav o sestavi mešanih komunalnih odpadkov.

V kozmetični industriji, kjer je embalaža pogosto kompleksna in sestavljena iz več materialov, bo uredba zahtevala konkretne spremembe v zasnovi, označevanju in dokumentiranju embalaže, kar se neposredno navezuje na razkritja po standardu ESRS E5 – Raba virov in krožno gospodarstvo (EFRAG, 2023).

Direktiva o čiščenju komunalne odpadne vode (UWWTD)

Direktiva (EU) 2024/3019 posodablja obstoječe zahteve glede čiščenja komunalnih odpadnih voda in uvaja nove obveznosti za obravnavo mikropolutantov. Ena ključnih novosti je uvedba razširjene odgovornosti proizvajalcev (PRO), v okviru katere bodo določeni sektorji, vključno s kozmetično industrijo, sofinancirali napredne metode čiščenja odpadnih voda. Države članice morajo direktivo prenesti v nacionalno zakonodajo do 1. avgusta 2027, do 31. decembra 2028 pa vzpostaviti mehanizme za izvajanje PRO. Kozmetični sektor bo v skladu z direktivo dolžan kriti najmanj 80 % stroškov kvartarnega čiščenja, namenjenega odstranjevanju mikropolutantov. Za proizvajalce kozmetike to pomeni obveznost analiziranja vplivov svojih izdelkov na vodno okolje, zlasti glede prisotnosti mikropolutantov v odpadnih vodah, ter sodelovanje pri financiranju čistilnih postopkov. Ti vidiki bodo pomemben del razkritij po standardu ESRS E3 – Vodni in morski viri (EFRAG, 2023).

Uredba o surovinah in krčenju gozdov (EUDR)

Uredba (EU) 2023/1115 o preprečevanju krčenja in degradacije gozdov (EU Deforestation Regulation – EUDR) je stopila v veljavo decembra 2024, uporabljati pa se začne 31. 12. 2025. Nanaša se na proizvode, kot so palmovo olje, kakav, kava, soja – sestavine, ki so pogosto prisotne tudi v kozmetičnih izdelkih (European Parliament 2023). Podjetja bodo morala zagotoviti izjave o potrebni skrbnosti za vse zadevne surovine. Brez ustrezne dokumentacije izdelki ne bodo smeli vstopiti na trg EU. To pomeni uvedbo sistema sledljivosti dobavne verige in obveznega due diligence, ki ga bodo morala podjetja razkriti v trajnostnih poročilih (CSRD, 2022/2464/EU). Uredba (EU) 2023/1115 o omogočanju dostopa do trga za izdelke, ki ne povzročajo krčenja in degradacije gozdov (ang. EU Deforestation Regulation – EUDR), je stopila v veljavo 31. 12. 2024 z uporabo od 31. 12. 2025.

Uredba o ekološki zasnovi izdelkov (ESPR)

Uredba (EU) 2024/1781 o vzpostavitvi okvirja za trajnostno zasnovo izdelkov (Ecodesign for Sustainable Products Regulation – ESPR) uvaja obvezne zahteve glede trajnosti, popravljivosti, reciklabilnosti, digitalnega potnega lista in učinkovitosti izdelkov. Sprejeta je bila 13. junija 2024 in je začela veljati 18. julija 2024. Uredba določa splošni okvir za ecodesign zahteve in pooblastila Evropski komisiji za sprejemanje nadaljnjih delegiranih aktov, ki bodo v prihodnjih letih določili specifične zahteve za posamezne skupine izdelkov, vključno z izdelki, ki jih uporablja kozmetična industrija. Ti akti naj bi bili sprejeti postopoma po prioritetenih skupinah izdelkov v skladu s programom izvedbe ESPR, vendar ni še uradno določenega natančnega datuma sprejetja delegiranih aktov za kozmetične izdelke.

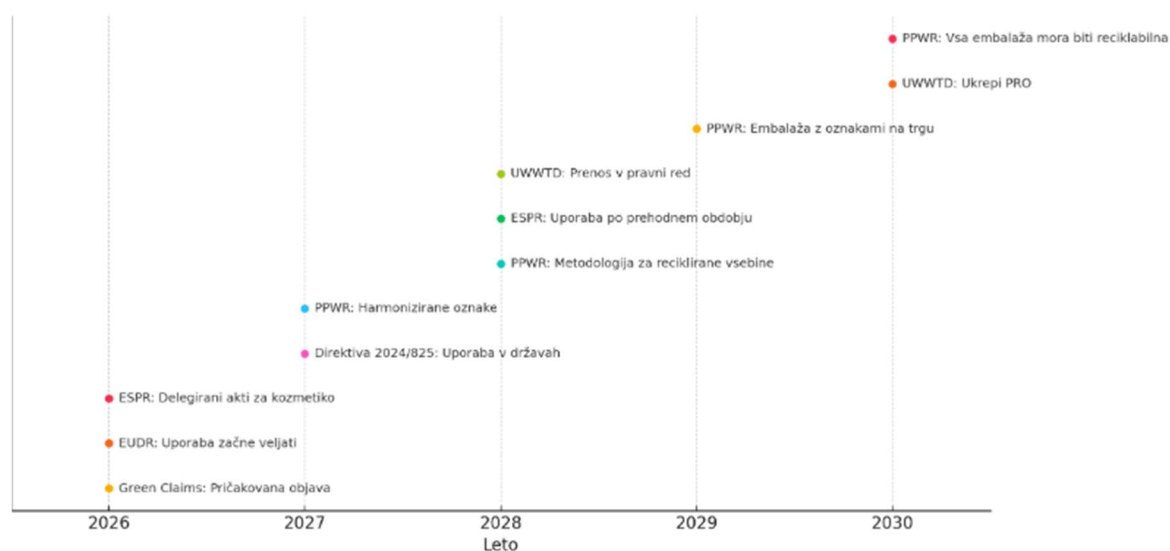
Direktiva o zelenih trditvah (Green Claims Directive)

Na področju preprečevanja zavajajočega okoljskega komuniciranja sta v zakonodajnem postopku dve pobudi: Direktiva (EU) 2024/825 o zaščiti potrošnikov pred zavajajočimi trditvami, ki začne veljati 27. septembra 2026, ter predlog Direktive o zelenih trditvah (Green Claims Directive – GCD), ki uvaja obveznost preverjanja okoljskih trditev s strani neodvisnih institucij (European Commission, 2024). Predlog te direktive še ni bil dokončno sprejet, zato njen datum začetka veljavnosti še ni določen. Vsaka okoljska trditev, kot so »eko«, »okolju prijazno« ali »biološko razgradljivo«, bo morala biti dokazljiva in preverjena. Neupoštevanje pravil lahko vodi do prepovedi trženja izdelkov ali denarnih kazni, kar neposredno krepi pomen skladnosti med marketinškimi navedbami in podatki, razkritimi v trajnostnih poročilih (EFRAG, 2023).

Povezava z direktivo CSRD in trajnostnim poročanjem

Vse predstavljene zakonodajne zahteve tvorijo sestavni del okoljskih razkritij v skladu z direktivo CSRD in standardi ESRS. Podjetja bodo morala o skladnosti poročati v okviru politik podjetja, strateških ciljev ter ključnih okoljskih kazalnikov, ki vključujejo podatke o rabi surovin, energiji, embalaži, emisijah in vplivih na okolje.

Na sliki 3 je prikazana časovnica uvajanja ključnih zakonodajnih zahtev v kozmetični industriji v Evropski uniji, ki ponazarja postopnost uveljavitve posameznih obveznosti ter njihovo medsebojno časovno prepletenost.

Slika 3: Časovnica za uvedbo zakonodajnih zahtev v kozmetični industriji v EU

Vir: lastna priredba na podlagi European Commission, 2023a; European Parliament 2023; European Commission, 2024.

8 PRIMERJAVA TRAJNOSTNIH POROČIL EVROPSKIH KOZMETIČNIH PODJETIJ

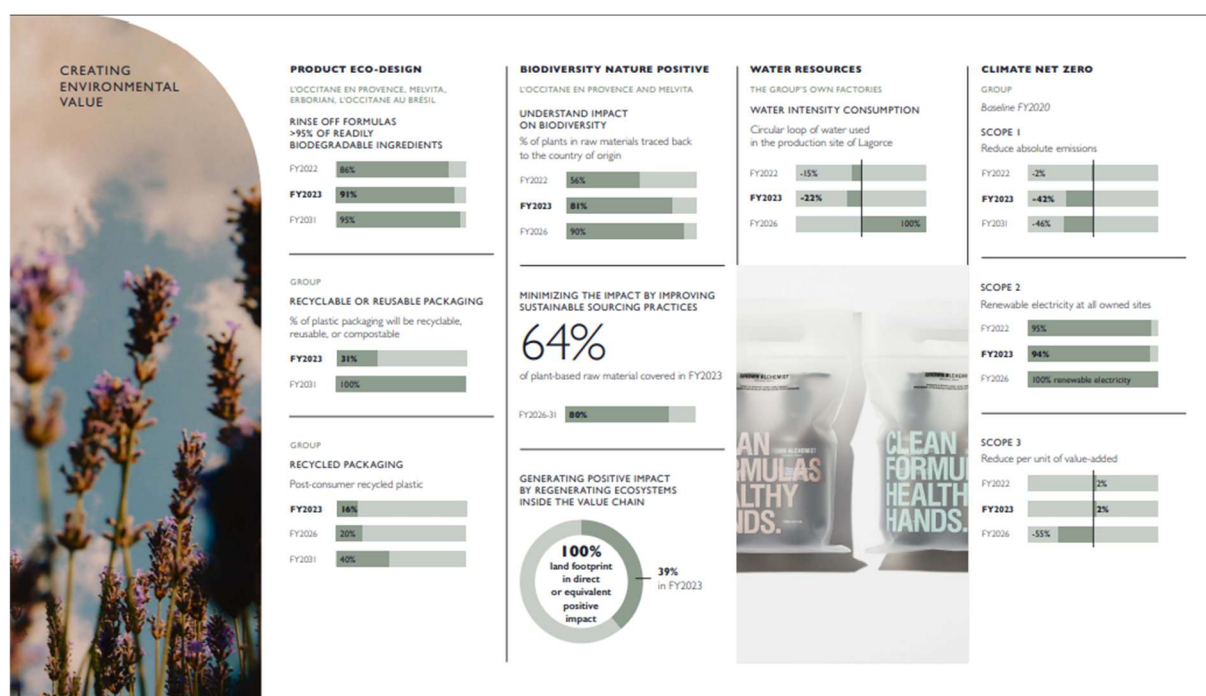
Analiza trajnostnih poročil v poglavju 8 temelji na javno dostopnih trajnostnih poročilih za leto 2023. Izbira tega poročevalskega obdobja je bila pogojena z razpoložljivostjo primerljivih in celovitih podatkov za vsa analizirana podjetja v času nastajanja magistrskega dela. Obravnavana podjetja (L'Oréal, Beiersdorf, L'Occitane in Henkel) že več let zapored izvajajo sistematično trajnostno poročanje na podlagi uveljavljenih notranjih metodologij ter mednarodnih okvirov (npr. GRI, SBTi, TCFD), zato uporaba podatkov za leto 2023 ne vpliva na vsebinsko veljavnost primerjave niti na ugotovitve raziskave.

Trajnostni cilji, kazalniki in strategije teh podjetij so dolgoročno zastavljeni (najpogosteje do leta 2030 ali 2050) in se med zaporednimi poročevalskimi leti vsebinsko ne spreminjajo bistveno, temveč se postopno nadgrajujejo. Analiza zato zajema stabilne in reprezentativne vzorce trajnostnega delovanja podjetij, pri čemer je leto 2023 uporabljeno kot referenčno leto za primerjalno analizo. Izbira obdobja je dodatno utemeljena z dejstvom, da je bilo magistrsko delo pripravljano v daljšem časovnem obdobju, kar onemogoča enotno vključitev kasnejših poročil brez posega v metodološko doslednost raziskave.

8.1 TRAJNOSTNO POROČILO PODJETJA L'OCCITANE ZA LETO 2023

Skupina L'Occitane se je v svoji trajnostni strategiji zavezala k pozitivnemu vplivu na ljudi in naravo ter k aktivnemu vključevanju deležnikov. Leta 2023 je pridobila certifikat '*B Corp*', s čimer je utrdila svojo zavezanost k družbeni odgovornosti, preglednosti in okoljski učinkovitosti. Pot do certifikata, ki se je formalno začela leta 2021, je privedla do vključitve trajnostnih načel v pravne temelje podjetja (s spremembo statuta) ter v operativne strukture, kot so nabavne verige, proizvodnja in embalaža (L'Occitane Group, 2024, str. 6 in 20). Certifikat '*B Corp*' je eden najhitreje rastočih globalnih okvirov za trajnostno upravljanje, ki temelji na strogi metodologiji '*B Impact Assessment*'. To orodje ocenjuje podjetje v petih ključnih dimenzijah: upravljanje, zaposleni, skupnosti, okolje in stranke (García-Ghezzi & Rocha, 2025). Vrednost '*B Corp*' pristopa je prav v tem, da ne gre zgolj za zunanji znak trajnosti, temveč za mehanizem notranje preobrazbe, ki spodbuja podjetja k sistematičnim spremembam v poslovnih modelih in vrednotah (de Zabala et al., 2025). V primeru L'Occitane so med ključne spremembe sodili: zmanjšanje vplivov proizvodnje z naložbami v sončne elektrarne in zaprt vodni krog, razvoj krožnih rešitev embalaže (vključno s polnili in recikliranjem v trgovinah), sprejetje znanstveno potrjenih podnebnih ciljev (SBTi) ter okrepljen nadzor nad dobavno verigo s pomočjo partnerstev, kot je '*NotJustSuppliers*'. Tako predstavlja certifikat '*B Corp*' pomembno prelomnico v dolgoročni viziji skupine in je postal ključni strateški okvir, ki spodbuja stalno izboljševanje in odgovorno poslovanje. Kot opozarjajo raziskave, je tovrstna certifikacija učinkovita predvsem tedaj, ko se podjetje zaveže k dejanski implementaciji in ne zgolj simbolni oznaki (Diez-Busto et al., 2025; Riso et al., 2025).

Skupina si je v okviru svoje trajnostne strategije zastavila ambiciozne cilje na področju podnebnih sprememb, ravnanja z vodo, embalaže ter podpore globalnim ciljem trajnostnega razvoja (SDGs). Ti cilji so usklajeni s strategijo, da do leta 2030 dosežejo podnebno nevtralnost, zmanjšajo porabo naravnih virov in uvedejo krožne rešitve v celotni dobavni verigi (L'Occitane Group, 2024). Iz slike 3 so razvidne realizacije ciljev do leta 2023.

Slika 4: Pregled okoljskih kazalnikov (2022–2031)

Vir: L'Occitane Group, 2024

Ogljični odtis in podnebna nevtralnost

Podjetje je že doseglo občutno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz lastnih obratov (obseg 1 in 2) – več kot 87 % zmanjšanje v primerjavi z letom 2005, pri čemer je cilj doseči ogljično nevtralnost v vseh lastnih obratih do leta 2025 (L'Occitane Group, 2024, str. 34–37). Poleg tega so podnebni cilji podjetja potrjeni po standardih SBTi (Science Based Targets initiative), kar zagotavlja znanstveno utemeljeno skladnost z omejitvijo globalnega segrevanja na 1,5 °C nad predindustrijskimi ravni.

Upravljanje z vodo

V kontekstu naraščajočega vodnega stresa si skupina na več lokacijah aktivno prizadeva doseči cilje zmanjšanja porabe vode po celotni vrednostni verigi. V poslovnem letu 2023 je izvedla globalno oceno vodnega odtisa ter uvedla ukrepe za učinkovitejšo rabo in ponovno uporabo vode v proizvodnji, vključno s programi za vračanje pralne vode in razvojem "krožne tovarne vode" v Lagorcu. Z nenehnimi izboljšavami v okviru okoljskih standardov želi skupina zmanjšati porabo vode ter dolgoročno omejiti vpliv na okolje in biotsko raznovrstnost. (L'Occitane Group, 2024, str. 31–32).

Krožno gospodarstvo in embalaža

Skupina L'Occitane uvaja principe krožnega gospodarstva v segmentu embalaže. Do leta 2026 naj bi bila stoddotna plastična embalaža izdelana iz recikliranih ali biološko razgradljivih virov, že leta 2023 pa je ta delež znašal 56 % (L'Occitane Group, 2024, str. 24). Poleg tega se izvaja program ponovnega polnjenja izdelkov in spodbujanja recikliranja v trgovinah.

Povezava s cilji trajnostnega razvoja (SDGs)

Trajnostni cilji skupine so neposredno usklajeni s tremi ključnimi cilji OZN za trajnostni razvoj:

- SDG 6 – čista voda in sanitarna ureditev,

- SDG 12 – odgovorna poraba in proizvodnja,
- SDG 13 – ukrepanje na področju podnebnih sprememb (UN SDGs, 2023).

S tem podjetje prispeva tako k okoljskemu kot tudi družbenemu prehodu v smeri regenerativnega poslovnega modela, ki presega zgolj zmanjševanje škode in aktivno obnavlja naravne vire (L'Occitane Group, 2024, str. 22–23).

8.2 TRAJNOSTNO POROČILO PODJETJA BEIERSDORF ZA LETO 2023

Podjetje Beiersdorf AG, znano po blagovnih znamkah, kot so NIVEA, Eucerin in Labello, je v zadnjih letih znatno pospešilo svojo trajnostno transformacijo. Vizija podjetja Beiersdorf AG temelji na načelu, da mora podjetje kot globalni akter ustvarjati pozitivne spremembe na treh ravneh: za planet, ljudi in potrošnike. Ta vizija se izraža v celostnem pristopu k trajnostnemu razvoju, ki presega zgolj okoljsko odgovornost ter vključuje tudi družbene in potrošniške vidike delovanja podjetja (Beiersdorf AG, 2023, str. 5).

Gre za celovito zasnovan okvir, ki je razdeljen na tri temeljna področja:

- *'For Our Planet'* – okoljsko področje, z usmerjenostjo v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, izboljšanje energetske učinkovitosti, upravljanje vodnih virov in razvoj trajnostne embalaže.
- *'For Our Consumers'* – osredotočeno na razvoj varnih in trajnostnih formul izdelkov, preglednost glede uporabljenih sestavin ter spodbujanje odgovorne potrošnje.
- *'For Our People'* – vključuje skrbi za zaposlene, raznolikost, enakost spolov, varnost na delovnem mestu ter sodelovanje z dobavno verigo na etični podlagi.

V tem okviru podjetje povezuje okoljske cilje z načeli družbene odgovornosti in transparentnosti. Strategija je zasnovana tako, da je skladna z globalnimi cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov (SDGs), kar vključuje zlasti cilje SDG 13 (Podnebni ukrepi), SDG 12 (Odgovorna poraba in proizvodnja) in SDG 6 (Čista voda) (Beiersdorf AG, 2023).

Podjetje že v tem obdobju (pred uvedbo standardov ESRS) nakazuje, da bo svoje poročanje postopno prilagodilo zahtevam evropske zakonodaje s področja trajnostnega razkrivanja informacij.

Ogljični odtis in podnebna nevtrálnost

Beiersdorf si je v skladu z iniciativo Science Based Targets (SBTi) zastavil cilje za zmanjšanje emisij:

- 30-% zmanjšanje emisij (obseg 1 in 2) do leta 2025 (izhodiščno leto 2018);
- 10-% zmanjšanje emisij (obseg 3) do leta 2025.

V poročilu za leto 2023 navajajo, da so že dosegli 52-% zmanjšanje emisij iz lastnih obratov (obseg 1 in 2), kar pomeni, da so presegli zastavljene cilje. Prav tako so dosegli, da vse tovarne delujejo na osnovi stoddotnih obnovljivih virov električne energije (Beiersdorf AG, 2023, str. 84–93).

Upravljanje z vodo

Podjetje izpostavlja, da je odgovorna raba vode pomembna tako v lastnih procesih kot tudi širše v vrednostni verigi. V letu 2023 je Beiersdorf imel jasno opredeljen globalni cilj, in sicer do leta 2025 zmanjšati porabo vode na proizveden izdelek za 25 % (v primerjavi z letom 2018).

V letu 2023 je bila poraba vode na proizveden izdelek že 7 % nižja kot v izhodiščnem letu 2018. Podjetje izvaja ukrepe preko pobud, kot sta *'Sustainability in Manufacturing'* (SIM) in interna skupnost *'Global Water & Cleaning Community'*, ki omogoča izmenjavo dobrih praks med proizvodnimi lokacijami (Beiersdorf AG, 2023, str. 104).

Krožno gospodarstvo in embalaža

V letu 2023 je Beiersdorf nadaljeval prizadevanja, da do leta 2025:

- postane stoddstotna embalaža reciklabilna, kompostabilna ali ponovno uporabna;
- vsebuje vsaj 30 % reciklirane plastike.

Podjetje je doseglo naslednje mejnike:

- 80 % embalaže je bilo primerno za recikliranje (angl. recyclable) do konca leta 2023.

Že do konca leta 2023 je 93 % embalaže ustrezalo tem zahtevam. Poleg tega se podjetje usmerja v uvedbo mono-materialnih rešitev ter sodeluje s podjetji pri razvoju kemičnega recikliranja (Beiersdorf AG, 2023, str. 95).

Povezava s cilji trajnostnega razvoja (SDGs)

Strategija podjetja je bila v letu 2023 skladna z več cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov, zlasti s:

- SDG 5 (Enakost spolov),
- SDG 6 (Voda in sanitarna ureditev),
- SDG 8 (Dostojno delo),
- SDG 12 (Odgovorna poraba in proizvodnja),
- SDG 13 (Podnebni ukrepi) (Beiersdorf AG, 2023, str. 84–85).

Čeprav Beiersdorf v letu 2023 še ni poročal skladno z evropskimi standardi ESRS, je že izvedel analizo ključnih tem ESG po načelu dvojne materialnosti. Formalna implementacija ESRS in skladnost z direktivo CSRD je predvidena šele od leta 2024 (Beiersdorf AG, 2023).

8.3 TRAJNOSTNO POROČILO PODJETJA L'ORÉAL ZA LETO 2023

L'Oréal kot globalna kozmetična skupina razvija trajnostno strategijo pod imenom »*L'Oréal for the Future*«, ki je bila predstavljena leta 2020 in predstavlja dolgoročno usmeritev podjetja do leta 2030. Strategija temelji na integraciji trajnostnih ciljev v poslovni model podjetja, pri čemer trajnost ni obravnavana kot ločeno področje, temveč kot sestavni del vseh procesov, inovacij in upravljanja vrednostne verige. Ključni poudarki strategije so razogljičenje, učinkovita raba virov (voda, energija, materiali), prehod v krožno gospodarstvo ter zmanjševanje vplivov vzdolž celotnega življenjskega cikla izdelkov (L'Oréal, 2024).

Ogljični odtis in podnebna nevtrálnost

V okviru programa »*L'Oréal for the Future*« je skupina opredelila cilje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, pri čemer ločuje med cilji v smislu intenzivnosti emisij (emisije na enoto izdelka) in cilji v smislu absolutnih emisij (skupna količina emisij). Do leta 2030 si je L'Oréal zastavil cilj zmanjšati emisije CO₂ v obsegih 1, 2 in 3 za 50 % v intenzivnosti v primerjavi z izhodiščnim letom 2016, hkrati pa si je določil tudi –25 % zmanjšanje absolutnih emisij obsegov 1, 2 in 3 v primerjavi z letom 2016. Takšen dvojni pristop omogoča primerljivost okoljskega napredka tudi v pogojih rasti proizvodnje, saj intenzivnost prikazuje učinkovitost na enoto izdelka, absolutne emisije pa dejanski skupni vpliv podjetja na podnebje (L'Oréal, 2024, str. 263).

Pomemben del razogljičenja predstavlja prehod na obnovljive vire energije. L'Oréal je v okviru programa »*L'Oréal for the Future*« določil cilj, da bo do leta 2025 dosegel stoddstotno obnovljivo energijo za vse operativne lokacije (operated sites). V letu 2023 je bilo na ravni vseh operativnih lokacij skupine doseženih 91 % obnovljive energije, pri čemer so industrijske

lokacije (tovarne in distribucijski centri) dosegle 90 %, administrativne lokacije in raziskovalni centri pa 94 % (L'Oréal, 2024, str. 193–194).

Upravljanje z vodo

Skupina L'Oréal obravnava vodo kot strateški vir, zato se ukrepi osredotočajo na zmanjšanje odvzema vode ter uvajanje zaprtih sistemov kroženja vode v industrijskih procesih. Podjetje je določilo cilj, da bo do leta 2030 zmanjšalo odvzem vode (water withdrawal) v tovarnah in distribucijskih centrih za 30 % na enoto končnega izdelka v primerjavi z letom 2019. V poročilu je dodatno predstavljen koncept »Waterloop factories«, kjer so industrijski procesi zasnovani tako, da se voda po čiščenju ponovno uporabi v krožnem sistemu. Skupina je opredelila cilj, da bodo do leta 2030 vse tovarne delovale po načelu Waterloop, kar pomeni, da bo 100 % vode v industrijskih procesih reciklirane in ponovno uporabljene (L'Oréal, 2024, str. 195–196).

Krožno gospodarstvo in embalaža

L'Oréal v okviru strategije razogljičenja in krožnega gospodarstva izpostavlja, da embalaža predstavlja pomemben del okoljskega odtisa kozmetičnih izdelkov. Ukrepi so usmerjeni v zmanjšanje intenzivnosti embalaže (npr. zmanjševanje mase, optimizacija oblik), uvajanje formatov za ponovno polnjenje in ponovno uporabo ter povečanje deleža reciklirane vsebine v materialih. Tak pristop je pomemben z vidika zmanjšanja emisij v obsegu 3, saj embalaža predstavlja pomemben del emisij v dobavni verigi (L'Oréal, 2024, str. 196–198).

Vizija podjetja temelji na dveh osrednjih stebrih:

- zmanjševanje ogljičnega odtisa v vseh fazah vrednostne verige, vključno z oblikovanjem, proizvodnjo, transportom in uporabo izdelkov;
- krepitev poslovnega ekosistema, vključno z dobavitelji in potrošniki, ki so spodbujeni k sprejemanju trajnostnih praks (L'Oréal, 2024).

Povezava s cilji trajnostnega razvoja (SDGs)

L'Oréal povezuje svojo strategijo z več cilji OZN za trajnostni razvoj (SDGs), med katerimi posebej izpostavlja:

- SDG 12 – odgovorna poraba in proizvodnja,
- SDG 13 – podnebni ukrepi,
- SDG 6 – čista voda in sanitarna ureditev,
- ter SDG 5 – enakost spolov (v okviru notranjih programov) (L'Oréal, 2024, str. 170–172, 263).

Čeprav dokument ne navaja eksplicitno izraza ESRS, je razvidna usklajenost z načeli dvojne pomembnosti, saj podjetje poroča o:

- vplivu poslovanja na okolje (npr. emisije, voda, plastika)
- ter vplivu trajnostnih dejavnikov na poslovanje (npr. pričakovanja deležnikov in regulatorni trendi).

Strategija 'L'Oréal for the Future' tako postavlja okoljsko regeneracijo, družbeno pravičnost in notranjo preobrazbo v središče poslovnega modela. Poudarek na celotni vrednostni verigi, znanstveno utemeljenih ciljih ter povezavi s cilji SDG kaže na visoko stopnjo pripravljenosti za prihodnje zahteve trajnostnega poročanja v okviru evropske regulative (CSRD, ESRS).

8.4 TRAJNOSTNO POROČILO PODJETJA HENKEL ZA LETO 2023

Podjetje Henkel, globalni proizvajalec izdelkov za nego doma, lepila in kozmetiko (npr. Persil, Schwarzkopf, Loctite), svojo trajnostno usmeritev razvija v okviru dolgoročne strategije

“Purposeful Growth”, ki vključuje zavezo k okoljski odgovornosti, družbenemu napredku in inovacijam. Ključna trajnostna vizija je: “Regenerativno podjetništvo za boljšo prihodnost.” Henkel poudarja, da želi postati podjetje z neto pozitivnim vplivom, ki bo prispevalo k obnavljanju okolja, spodbujanju pravičnosti in trajnostnemu razvoju vrednostnih verig (Henkel, 2024).

Strategija temelji na treh prednostnih področjih:

- transformacija v smeri podnebne nevtralnosti,
- krožno gospodarstvo in trajnostni materiali,
- pravične vrednostne verige in vključujoča družba.

Henklova strategija trajnostnega razvoja vključuje več ključnih kazalnikov, ki odražajo zavezanost podjetja k trajnostnemu poslovanju. Del Henklove vizije regenerativnega podjetništva zajema tudi kulturo vključevanja zaposlenih v trajnostne pobude. Program »Pionirji trajnostnega razvoja« (Pioneers of Sustainability) predstavlja ključno platformo, kjer se zaposlenim omogoča izobraževanje, sodelovanje in dejansko udeležanje trajnostnih praks v njihovem vsakodnevnem delu. Ta program ni le komunikacijsko orodje, temveč operativni mehanizem za širjenje trajnostne miselnosti znotraj organizacije (Henkel, 2024).

Ogljični odtis in podnebna nevtralnost

Henkel je zavezan k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov v skladu s cilji razogljčenja, pri čemer v poročilu ločeno obravnava neposredne emisije (obseg 1) in posredne emisije iz kupljene energije (obseg 2). Cilj podjetja je zmanjšati emisije obseg 1 in 2 za 42 % na tono izdelka do leta 2025 v primerjavi z letom 2010, pri čemer je v letu 2023 dosegel 40-% zmanjšanje glede na izhodiščno leto (Henkel, 2024, str. 16).

Henkel je poleg tega določil tudi SBTi-potrjene cilje za emisije v obsegu 3, kjer želi zmanjšati emisije za 30 % na tono izdelka do leta 2030 (Henkel, 2024, str. 16).

Na področju prehoda na obnovljive vire energije poroča, da je delež kupljene električne energije iz obnovljivih virov v letu 2023 znašal 89 % (Henkel, 2024, str. 161).

Upravljanje z vodo

Henkel je vzpostavil ambiciozen cilj:

- Zmanjšati porabo vode v proizvodnji za 35 % na tono izdelka do leta 2025 v primerjavi z letom 2010. Do konca leta 2023 je podjetje doseglo 24-% zmanjšanje porabe vode na tono izdelka glede na izhodiščno leto 2010 (Henkel, 2024, str. 16).

Krožno gospodarstvo in embalaža

Henklovi cilji za embalažo so usmerjeni v:

- stodontno embalažo, ki je primerna za recikliranje ali ponovno uporabo do 2025,
- do 30 % reciklirane plastike v potrošniški embalaži.

V letu 2023 je Henkel poročal, da je bilo 87 % embalaže primerne za recikliranje ali ponovno uporabo, delež reciklirane plastike v embalaži segmenta Consumer Brands pa je znašal 19 %. Podjetje Henkel sodeluje tudi pri več partnerstvih (Plastic Bank, HolyGrail 2.0) za izboljšanje sistemov zbiranja in ločevanja plastike (Henkel, 2024, str. 16 in 83).

Povezava s cilji trajnostnega razvoja (SDGs)

Podjetje Henkel v svoji strategiji jasno povezuje trajnostne ukrepe s cilji OZN. Najbolj neposredno vpliva na:

- SDG 6 – čista voda in sanitarna ureditev (zmanjševanje porabe vode v proizvodnji in spodbujanje odgovorne rabe pri potrošnikih),
- SDG 7 – čista energija (uporaba obnovljivih virov in energetska učinkovitost v tovarnah),
- ter SDG 8 – dostojno delo in gospodarska rast (varnost zaposlenih, razvoj kompetenc, vključujoča kultura),
- SDG 12 – odgovorna poraba in proizvodnja (razvoj trajnostnih formulacij izdelkov in embalaže, zmanjševanje odpadkov),
- SDG 13 – podnebni ukrepi (zmanjšanje emisij CO₂, znanstveno podprti podnebni cilji) (Henkel, 2024, str. 21).

Podjetje Henkel v svojem trajnostnem poročilu izpostavlja, da sistematično spremlja prispevek k ciljem trajnostnega razvoja (SDG) vzdolž celotne vrednostne verige – od dobaviteljev in potrošnikov do družbenih projektov. Obenem se že aktivno pripravlja na poročanje v skladu z novimi evropskimi standardi ESRS, kot del implementacije direktive CSRD (Henkel, 2024, str. 16).

Uporablja analizo dvojne pomembnosti, ki vključuje:

- notranje vplive podjetja na okolje in družbo (okoljski odtis, družbena odgovornost),
- zunanje vplive na poslovni model (zakonodaja, okoljska tveganja, pričakovanja deležnikov).

To utemeljuje sistematično obravnavo trajnosti kot ključnega dela korporativnega upravljanja.

V podjetju Henkel so razvili lasten okvir trajnostnega delovanja z naslovom “*2030+ Sustainability Ambition Framework*”, ki usmerja njegovo strategijo na področju trajnostnega razvoja. Okvir vključuje konkretne cilje do leta 2025, dolgoročne ambicije do leta 2030 in cilje, ki segajo še dlje v prihodnost (Henkel, 2024, str. 14).

Temelji na treh osrednjih stebrih:

- **Planet** (*Regenerative Planet*): osredotočen na podnebne ukrepe, učinkovito rabo virov, zaščito voda in trajnostne materiale.
- **Ljudje** (*Thriving Communities*): poudarja zdravje, enake možnosti, varnost ter vključenost zaposlenih in skupnosti.
- **Partnerstva** (*Trusted Partner*): vključuje sodelovanje s ključnimi deležniki, dobavitelji ter krepitev trajnostnih vrednot v celotni verigi vrednosti.

Gre za celovit model, ki povezuje ESG vidike (okolje, družbo, upravljanje) z globalnimi trajnostnimi trendi in korporativno strategijo.

Henkel predstavlja primer podjetja, ki trajnost vključuje kot osrednji element svoje poslovne strategije. Njihova vizija neto pozitivnega vpliva se odraža v znanstveno podprtih okoljskih ciljih, sistemskem zmanjševanju emisij in porabe vode ter naprednih embalažnih rešitvah. Jasna usklajenost z globalnimi in evropskimi okviri, kot so SBTi, SDG in ESRS, Henkel umešča med pionirje trajnostnega preoblikovanja v industriji hitro premikajočega se potrošnega blaga (FMCG). Poročilo za leto 2023 izpostavlja napredek pri ključnih kazalnikih: emisije v obsegu 1 in 2 so bile zmanjšane za 40 % na tono izdelka v primerjavi z letom 2010, delež kupljene električne energije iz obnovljivih virov pa je dosegel 89 % (Henkel, 2024, str. 16 in 161). Na področju krožnega gospodarstva podjetje napreduje proti cilju, da bo sto odstotkov embalaže do leta 2025 mogoče reciklirati ali ponovno uporabiti, pri čemer je bilo v letu 2023 takšne embalaže 87 %, delež reciklirane plastike v embalaži segmenta Consumer Brands pa 19 % (Henkel, 2024, str. 16).

8.5 PRIMERJALNA ANALIZA TRAJNOSTNIH POROČIL

Primerjalna analiza trajnostnih poročil temelji na podatkih za leto 2023, ki predstavljajo zadnje celovito poročevalsko obdobje, za katero so bila v času priprave magistrskega dela na voljo primerljiva in javno dostopna trajnostna poročila vseh analiziranih podjetij.

Izbrana podjetja trajnostno poročajo že več let in imajo vzpostavljene dolgoročne trajnostne strategije, cilje in kazalnike, ki se med posameznimi poročevalskimi leti praviloma ne spreminjajo bistveno, temveč se postopno nadgrajujejo. Uporaba podatkov za leto 2023 zato ne vpliva na veljavnost ugotovitev, temveč omogoča metodološko dosledno in vsebinsko primerljivo analizo.

Analiza se osredotoča na primerjavo strukture ciljev, doseženih okoljskih in družbenih kazalnikov ter strateških usmeritev podjetij, pri čemer leto 2023 služi kot referenčna točka za oceno stopnje zrelosti trajnostnega poročanja in skladnosti z evropskimi ter globalnimi okviri trajnostnega poročanja.

8.5.1 Primerjalna analiza ključnih okoljskih kazalnikov

Vsa analizirana podjetja so opredelila cilje za razogljičenje svojih obratov, večinoma z letnico 2030 kot prelomnico. To je v skladu s Pariškim sporazumom in zahtevami ESRS E1 (Podnebne spremembe).

V ospredju je trajnost embalaže. Vsa podjetja stremijo k 100-odstotni reciklabilni ali ponovno uporabni embalaži do 2025–2030, kar sledi zahtevam ESRS E5 (Raba virov in krožno gospodarstvo) ter novi uredbi PPWR.

Krožno gospodarstvo in odgovorna raba surovin sta poudarjena elementa pri vseh, posebej pri Henklu, kar odraža skladnost z EU taksonomijo in ESRS razkritji o virih.

Podjetja, kot sta L'Occitane in Beiersdorf, uvajajo ukrepe za zmanjšanje mikroplastike v izdelkih ter povečanje biorazgradljivosti formul. Ti ukrepi so skladni z zahtevami standarda ESRS E2 (Onesnaževanje) in prispevajo k doseganju ciljev trajnostnega razvoja, zlasti SDG 14 (Življenje v vodi).

Razlike:

L'Oréal je najbolj ambiciozen pri doseganju podnebne nevtralnosti že do leta 2025, medtem ko imajo druga podjetja cilje bolj dolgoročno zastavljene (Henkel: podnebno pozitivna proizvodnja do 2030; L'Occitane: neto nič do 2050).

Beiersdorf se osredotoča na lokalno prilagojene ukrepe za zmanjšanje porabe vode na tveganih območjih (npr. Mexico City).

L'Occitane daje največji poudarek na biodiverziteti in sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, kar je povezano z ESRS E4 (Biotska raznovrstnost) in ciljem SDG 15 (Življenje na kopnem).

Preglednica 4 omogoča strnjeno in pregledno primerjavo ključnih okoljskih kazalnikov med analiziranimi podjetji ter nadomešča grafični prikaz, saj so cilji, časovnice in doseženi rezultati jasno primerljivi po posameznih kazalnikih.

Preglednica 4: Okoljski kazalniki in cilji trajnostnega razvoja izbranih kozmetičnih podjetij

Podjetje	Cilji zmanjšanja TPP (CO ₂ ekv.)	Ogljična nevtrálnost	Poraba vode	Embalaža	Energija iz obnovljivih virov
L'Oréal	Do 2030: –25 % absolutno (Obseg 1–3, vs 2016) in –50 % na izdelek (Obseg 1–3, v primerjavi z l. 2016).	Cilji razogljíčenja do 2030.	Do 2030: 100 % vode v industrijskih procesih bo reciklirane in ponovno uporabljene.	Do 2025: 50 % plastike iz recikliranih ali bio-osnovanih virov; do 2030: 100 %. Rezultat 2023: 32 %.	Cilj: 100 % obnovljiva energija na vseh "operated sites" do 2025; rezultat 2023: 91 % .
Beiersdorf	Cilj: –30 % (Obseg 1 + 2, v primerjavi z l.2018) do 2025; rezultat 2023: –39 % (obseg 1 + 2, vs. 2018).	Vsa el. energija iz OVE 100 %, str. 87	Cilj: –25 % porabe vode na izdelek do 2025 (v primerjavi z l. 2018); rezultat 2023: –7 % (v primerjavi z l. 2018).	Cilj do 2025: 100 % refillable/reusable/recyclable embalaža + 30 % recikliranih materialov; rezultat 2023: 12 % recikliranega materiala (v embalaži) + –16 % iz novih plastičnih materialov na osnovi fosilnih goriv (v primerjavi z l. 2018).	100 % obnovljiva elektrika
L'Occitane	Prehod na 100 % obnovljivo elektriko + zniževanje emisij Obseg1. Rezultat: Obseg 1 –42 % (v primerjavi z l. 2020).	Cilj: neto-nič do leta 2050.	Rezultat: poraba vode –25 % (L/tono) v primerjavi z letom2020.	Cilji: do 2026 100 % plastične embalaže recyclable/reusable/compostable, do 2026 20 % PCR, do 2030 40 % PCR, do 2026 –15 % iz novih plastičnih materialov na osnovi fosilnih goriv (v primerjavi z letom 2018).	Cilj: 100 % obnovljiva elektrika do 2026.
Henkel	Cilji: Obseg 1+ 2 –42 % CO ₂ na tono izdelka do 2025 (v primerjavi z l. 2010); rezultat 2023: –40 %.	Cilj: neto-nič (obseg 1 + 2) do 2045	Cilj: –35 % vode/tono do 2025 (v primerjavi z letom 2010); rezultat 2023: –24 %.	Cilj: 100 % embalaže reciklabilne ali ponovno uporabne do 2025; rezultat 2023: 87 % . str. 16 Delež reciklirane plastike v embalaži Consumer Brands 2023: 19 %; cilj 2025 >30 %	Kupljena elektrika iz OVE 2023: 89 %

Vir: povzeto po L'Oréal URD 2023 + Annual Report 2023; Beiersdorf Annual Report 2023; L'Occitane ESG Report FY2023; Henkel Sustainability Report 2023

* Opredelitev emisij toplogrednih plinov (obseg 1, 2 in 3)

V skladu z GHG Protocol in standardom ESRS E1 – Podnebne spremembe se emisije toplogrednih plinov delijo na tri obsege:

- Obseg 1: neposredne emisije iz virov, ki so v lasti ali pod nadzorom podjetja (npr. gorivo za lastna vozila, proizvodni obrati);
- Obseg 2: posredne emisije iz kupljene energije (npr. elektrika, para);
- Obseg 3: vse druge posredne emisije v celotni vrednostni verigi podjetja (npr. nabava surovin, logistika, uporaba izdelkov ipd.) (EFRAG, 2023)

8.5.2 Primerjalna analiza ključnih družbenih kazalnikov

Ta sklop analizira družbene vidike trajnostnega delovanja podjetij, kot so raznolikost, vključevanje zaposlenih, varnost pri delu, usposabljanja, odnos do skupnosti in drugi družbeni programi, vključno z aktivno vlogo zaposlenih v trajnostni preobrazbi podjetij. Iz preglednice 5 je razvidno, da analizirana velika kozmetična podjetja družbene vidike trajnostnega delovanja obravnavajo sistematično in celostno, pri čemer je poseben poudarek namenjen raznolikosti in vključevanju zaposlenih, stalnemu usposabljanju, varnosti in zdravju pri delu ter aktivnemu vključevanju v lokalne skupnosti. Vsa podjetja imajo vzpostavljene formalne politike in programe na področju družbene odgovornosti, pri čemer se razlikujejo predvsem v obsegu, institucionalni razvitosti in stopnji formalizacije posameznih pobud.

Preglednica 5: Družbeni kazalniki in cilji trajnostnega razvoja izbranih kozmetičnih podjetij

Podjetje	Raznolikost & DEI	Zaposleni in usposabljanja	Varnost pri delu	Skupnosti / Družbeni vpliv	Programi za zaposlene
L'Oréal	55 % vodstvenih položajev zasedajo ženske; dosežen EDGE MOVE certifikat za enakost spolov v več kot 30 državah. DEI vključena v celoten kadrovski sistem.	100 % zaposlenih ima dostop do internih e-učenja preko platforme "L'Oréal Learning". Razviti posebni programi za digitalne veščine in ESG kompetence.	Implementiran program "Safety Always" na vseh industrijskih lokacijah; 16 % zmanjšanje delovnih nesreč (v primerjavi z l. 2022).	Program "L'Oréal for the Future – Commitments to Society": preko 4.5 mio € dodeljenih socialnim projektom. Aktivno partnerstvo z nevladnimi organizacijami za ranljive skupine.	"Share & Care" program: zagotavlja minimalni standard ugodnosti za zaposlene v vseh državah; vključuje psihološko podporo, prožne oblike dela in dostop do zavarovanja.
Beiersdorf	Do 2025 doseči 45 % delež žensk na vodstvenih položajih; vzpostavitev meril za enako plačilo.	Programi za razvijanje vodstvenih kompetenc (npr. "Leading the Beiersdorf Way"); 88 % zaposlenih vključenih v redna usposabljanja.	Uvedba sistema ESG risk mapping za vse proizvodne lokacije; standardizirane interne revizije varnosti.	Aktivni družbeni projekti prek iniciative "Care Beyond Skin"; partnerstva z lokalnimi NVO v več kot 30 državah.	Celoviti programi dobrega počutja in vključenosti; osredotočenost na mentalno zdravje in fleksibilne oblike dela.
L'Occitane	73 % vodstvenih položajev zasedajo ženske; DEI vključena v poslovno kulturo. Izvedeni programi za ozaveščanje o nezavednih pristranskostih.	V letu 2023 več kot 70 % zaposlenih sodelovalo v vsaj enem usposabljanju; poudarek na voditeljskih veščinah in trajnostnih temah.	Spremljanje in poročanje o stopnji poškodb na delu po standardih GRI; aktivno vlaganje v preventivo in ergonomijo delovnih mest.	Fundacija L'Occitane deluje v 35 državah z več kot 60 lokalnimi NVO; podpora slepim in slabovidnim ter ženskam v ruralnih skupnostih.	Program »CARE« za uravnoteženo delo in zasebno življenje; zdravstvena podpora, možnost prilagodljivih oblik dela, vključenost v ESG iniciative.
Henkel	Henkel izvaja globalno DEI strategijo; 39 % vodstvenih položajev zasedajo ženske; vpeljan sistem notranjega mentorstva za manjšinsko zastopane skupine.	100 % novih zaposlenih zaključi trajnostno usposabljanje; platforma Henkel Global Learning za stalni razvoj kompetenc.	Zabeleženo 30 % zmanjšanje nezgod na milijon delovnih ur; sistem »Safety and Wellbeing Culture« za stalno izboljševanje varnosti.	»Make an Impact on Tomorrow« (MIT) program: več kot 10.000 zaposlenih sodeluje v prostovoljskih in dobrodelnih projektih po svetu.	Program "Smart Work" podpira fleksibilnost in zdravje zaposlenih (delo na daljavo, psihološka podpora, fitnes ugodnosti).

Vir: povzeto po L'Oréal URD 2023 + Annual Report 2023; Beiersdorf Annual Report 2023; L'Occitane ESG Report FY2023; Henkel Sustainability Report 2023

9 IMPLEMENTIRANJE OKOLJSKIH KAZALNIKOV V TRAJNOSTNO POROČILO

Okoljski kazalniki omogočajo podjetjem kvantitativno spremljanje njihovega vpliva na okolje ter so bistveni element vsakega celovitega trajnostnega poročanja (GRI, 2021). V kontekstu kozmetične industrije se ključni okoljski kazalniki pogosto nanašajo na porabo energije, uporabo obnovljivih virov, ravnanje z vodo, embalažo, ravnanje z odpadki in ogljični odtis proizvodov.

Za podjetja v Evropski uniji postajajo ti kazalniki vse pomembnejši, saj jih zahteva nova zakonodaja, predvsem Direktiva (EU) 2022/2464 – CSRD in pripadajoči Evropski standardi trajnostnega poročanja (ESRS), ki uveljavljajo načelo dvojne pomembnosti (finančne in trajnostne).

Ker je analizirano podjetje srednje veliko in še ni zavezano k obveznemu poročanju po CSRD, vendar je del dobavitelske verige večjih podjetij, je še vedno smiselno, da postopoma vzpostavi sistem kazalnikov po zgledu zahtevanih standardov. Ta pristop je še toliko bolj utemeljen, saj je bila s sprejemom Direktive (EU) 2025/794 omogočena enoletna preložitve obveznega poročanja za borzno kotirajoča MSP, kar pomeni, da bodo ta podjetja morala poročati šele za poslovno leto 2027 (Evropski parlament in Svet, 2025).

Poleg tega je bil julija 2025 objavljen nov prostovoljni standard VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs), ki je posebej zasnovan kot podporni okvir za mikro, mala in srednje velika podjetja, ki želijo ali morajo posredno poročati o svojih trajnostnih vplivih – npr. zaradi sodelovanja v trajnostno usmerjenih dobavnih verigah (SIQ, 2025).

V magistrskem delu so bili izbrani okoljski kazalniki oblikovani in prikazani skladno z usmeritvami standarda VSME ter tematskimi standardi ESRS, zlasti tistimi, ki se nanašajo na področja energije (E1), vode (E3) in embalaže (E5). Namen naloge ni bil zgolj primerjava in kvantifikacija okoljskih vplivov, temveč tudi vzpostavitev ustrezne osnove za prihodnje trajnostno poročanje skladno z regulativo Evropske unije.

9.1 OPIS PODJETJA

Zaradi spoštovanja dogovora z obravnavanim podjetjem, ki je sodelovalo v magistrskem delu, in skladno z etičnimi načeli raziskovalnega dela, podjetje v tej nalogi ni navedeno z imenom. Vsi podatki so predstavljeni v anonimni obliki, da se ohrani zaupnost poslovnih informacij ter zaščitijo interesi podjetja. Namen raziskave ni razkritje identitete sodelujočega podjetja, temveč predstavitev njegovega primera kot uporabnega modela za prenos dobre prakse trajnostnega poročanja v širši kontekst srednje velikih podjetij v kozmetični industriji.

Podjetje, ki je predmet obravnave magistrskega dela, je srednje veliko podjetje s sedežem v Sloveniji, ki deluje v kozmetični industriji. Njegova ključna dejavnost zajema razvoj, proizvodnjo in trženje kozmetičnih izdelkov s posebnim poudarkom na uporabi surovin naravnega izvora. Skladno z opredelitvijo Evropske komisije sodi podjetje med srednje velika podjetja, saj zaposluje med 50 in 249 oseb ter ne presega 50 milijonov evrov letnega prometa (European Commission, 2020).

Podjetje ima lasten razvojni laboratorij, certificirane sisteme kakovosti (npr. ISO 22716) ter si sistematično prizadeva za trajnostno prenovo poslovanja. To vključuje zmanjšanje okoljskega vpliva v celotnem življenjskem ciklu izdelkov – od formulacije, embalaže in proizvodnje do logistike in potrošnje.

Z vidika trajnostnega poročanja si podjetje prizadeva vzpostaviti okvir, ki je skladen z načeli evropske zakonodaje (CSRD) in standardov ESRS, hkrati pa upošteva tudi možnosti, ki jih omogoča novi prostovoljni standard VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs), objavljen julija 2025 (EFRAG, 2025). VSME okvir je bil razvit posebej za mala in srednje velika podjetja ter omogoča strukturirano, a poenostavljeno merjenje in razkrivanje ključnih ESG kazalnikov.

V magistrskem delu so predstavljeni ključni okoljski kazalniki v skladu s priporočili prostovoljnega standarda VSME, in sicer:

- skupna poraba energije ter delež obnovljivih virov (energija – E),
- poraba vode, ločeno po virih in namenu uporabe (voda – E),
- količine in deleži uporabljenih vrst embalaže ter njihova reciklabilnost (materiali – E),
- uporaba trajnostnih surovin, z upoštevanjem načel odgovornega pridobivanja (materiali – E) ter
- sorazmerni kazalniki na zaposlenega, ki omogočajo spremljanje okoljske učinkovitosti v času (EFRAG, 2025; SIQ, 2025).

V prihodnosti je predvidena tudi analiza življenjskega cikla (LCA) za izbrane izdelke, kar je v skladu z najboljšimi praksami v industriji (van der Velden et al., 2019). Vse te aktivnosti podpirajo strateški cilj podjetja, da ne le zadosti zakonskim zahtevam, temveč tudi izkoristi trajnostno usmerjenost kot konkurenčno prednost.

Poleg zakonodajnih okvirov se podjetje odziva tudi na naraščajoče zahteve kupcev, poslovnih partnerjev in drugih deležnikov, ki pričakujejo večjo transparentnost in odgovornost v celotni vrednostni verigi (Lozano, 2015; Hahn & Kühnen, 2013). V tem smislu trajnostno poročanje ni le obveznost, temveč tudi priložnost za diferencirano pozicioniranje na trgu.

9.2 PREDSTAVITEV OKOLJSKIH KAZALNIKOV V SREDNJE VELIKEM PODJETJU

Delež energije iz OVE

Eden od osnovnih kazalnikov je delež energije iz obnovljivih virov (OVE), saj neposredno vpliva na ogljični odtis podjetja. Povečanje tega deleža je v skladu s cilji Evropskega zelenega dogovora in ESG standardi (European Commission, 2022). V skladu z VSME standardom (EFRAG, 2025) lahko podjetje poroča o petih osnovnih energetskih kazalnikih E1-1 do E1-5, ki predstavljajo temelj za trajnostno spremljanje in upravljanje porabe energije. V nadaljevanju so kazalniki prikazani tako v tabelarni kot opisni obliki, na podlagi dejanskih podatkov iz poslovanja podjetja v letu 2024.

Podjetje je maja 2024 uvedlo sončno elektrarno, kar se že v prvih mesecih kaže v zmanjšani odvisnosti od zunanjih virov električne energije ter povečanem deležu energije iz obnovljivih virov (OVE). V analizi prikazujemo kazalnike E1-1 do E1-5: skupna poraba, poraba iz OVE, delež iz OVE, energetska intenzivnost na zaposlenega in ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti.

Predstavljeni podatki v Preglednici 6 in Preglednici 7 kažejo jasen trend izboljšanja na področju energetske učinkovitosti in uvajanja obnovljivih virov energije v podjetju. Od maja 2024, ko je bila vzpostavljena sončna elektrarna, se je delež energije iz obnovljivih virov postopoma povečeval – najvišji delež je bil dosežen v poletnih mesecih (junij–avgust).

Preglednica 6: Kazalniki E1 po standardu VSME

Kazalnik	Naziv	Opis (VSME)	Podatki iz podjetja (2024)
E1-1	Skupna poraba energije	Skupna količina energije, ki jo podjetje porabi v določenem časovnem obdobju (npr. na mesec/leto), izražena v kWh ali MWh.	Skupna poraba znaša od 49.000 do 80.000 kWh mesečno.
E1-2	Poraba iz obnovljivih virov	Količina energije iz obnovljivih virov, ki jo podjetje porabi (npr. iz lastne sončne elektrarne).	Povprečna mesečna proizvodnja iz OVE (24. 5. 2024–31. 12. 2024) je 15.076 kWh.
E1-3	Delež iz OVE (%)	Delež skupne porabe, ki je pokrit z obnovljivimi viri energije.	Povprečni delež energije iz OVE (24. 5. 2024–31. 12. 2024) je 28,86%.
E1-4	Poraba na zaposlenega	Poraba energije na zaposlenega (energetska intenzivnost).	Podjetje z 186 zaposlenimi v letu 2024 porabilo v povprečju 303,4 kWh/zaposlenega na mesec.
E1-5	Ukrepi za zmanjšanje porabe	Uvedba ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti.	Uvedba sončne elektrarne (maj 2024) in nakup baterije v letu 2026

Vir: Interni podatki podjetja

Preglednica 7: Poraba električne energije v podjetju za leto 2024

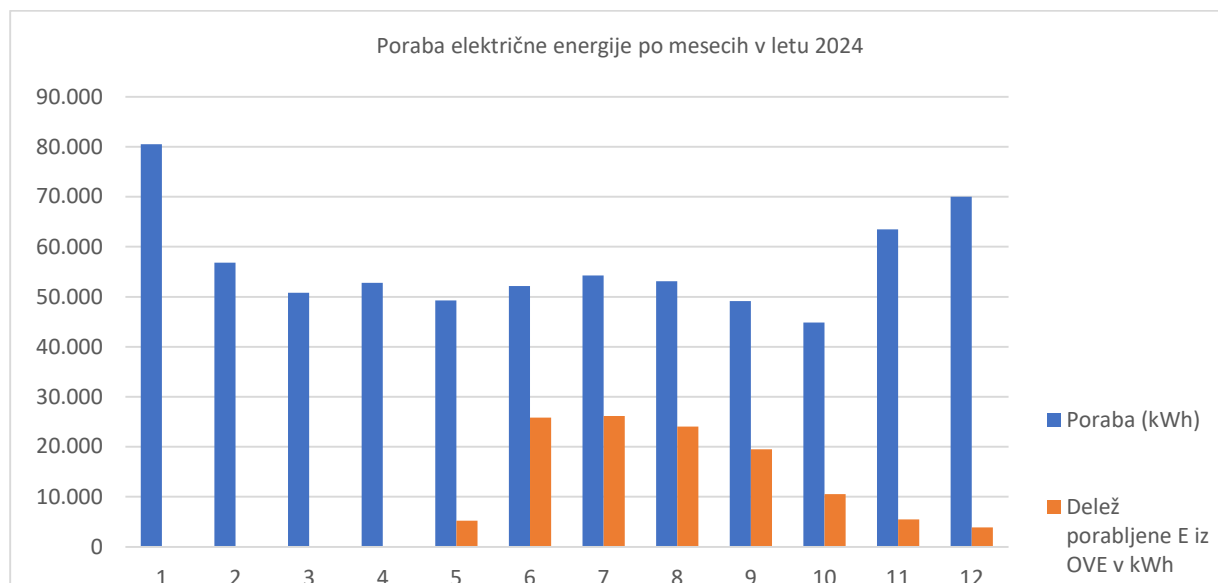
2024	Skupna poraba (E neobnovljivih virov + OVE) v kWh	Poraba E iz neobnovljivih virov v kWh	Porabljene E iz OVE v kWh	Delež OVE (%)	Porabljene energije na zaposlenega/mesec kWh
Januar	80.503	80.503	0	0,00	432,81
Februar	56.799	56.799	0	0,00	305,37
Marec	50.793	50.793	0	0,00	273,08
April	52.817	52.817	0	0,00	283,96
Maj	49.270	44.015	5.255	11	264,89
Junij	52.173	26.349	25.824	450	280,50
Julij	54.273	28.130	26.143	48	291,79
Avgust	53.109	29.071	24.038	45	285,53
September	49.145	29.645	19.500	40	264,22
Oktober	44.856	34.341	10.515	23	241,16
November	63.515	58.063	5.452	9	341,48
December	70.036	66.154	3.882	6	376,54
skupaj:	677.289	556.680,00	120.609	/	/
povprečje:	56.441	46.390	15.076	29	303,44

Vir: Interni podatki podjetja

Graf 1 prikazuje mesečno porabo električne energije v podjetju v letu 2024, pri čemer je opazen trend zmanjševanja porabe v prvem delu leta, s stabilizacijo v poletnih mesecih in rahlim povečanjem proti koncu leta. Najvišja poraba je bila zabeležena januarja (80.503 kWh), najnižja pa maja (49.270 kWh), kar lahko delno pripišemo sezonski naravi poslovanja. Od maja, ko je bila vzpostavljena sončna elektrarna, se skupna poraba električne energije ni bistveno spremenila, kar pomeni, da se je dodatna energija pokrivala z obnovljivimi viri in ne z višjo skupno porabo. Stabilnost mesečne porabe po uvedbi sončne elektrarne kaže na

energetsko optimizacijo delovanja in učinkovito integracijo nove infrastrukture v obstoječi sistem.

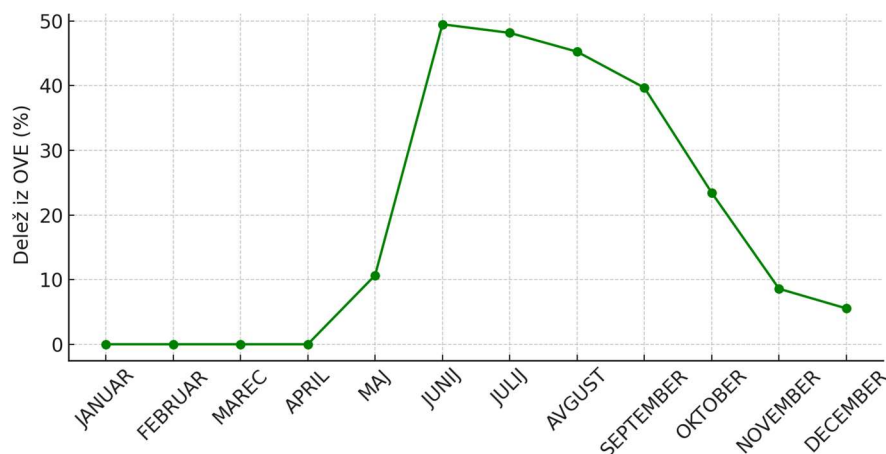
Graf 1: Poraba električne energije po mesecih v letu 2024

Vir: Interni podatki podjetja

Graf 2 prikazuje delež porabe električne energije, pokrite z OVE. Skupni povprečni mesečni delež OVE med majem in decembrom je znašal 28,86 %, kar pomeni pomemben premik glede na ničelno izhodišče v prvih štirih mesecih leta.

Graf 2: Delež porabe električne energije pokrite z OVE v letu 2024

Vir: Interni podatki podjetja

Kazalniki kažejo, da podjetje z uvedbo sončne elektrarne postopoma zmanjšuje svojo odvisnost od neobnovljivih virov, povečuje delež OVE ter izboljšuje energetsko učinkovitost. Poročanje po standardu VSME omogoča enostavno, pregledno in primerljivo spremljanje napredka na področju trajnostnega energetskega upravljanja.

Poraba embalaže

Embalaža predstavlja velik okoljski izziv v kozmetični industriji, predvsem zaradi uporabe plastike in kompleksnih materialov (Del Borghi et al., 2020). Kazalniki v zvezi z embalažo

omogočajo oceno napredka na področju krožnega gospodarstva. V skladu z VSME standardom (EFRAG, 2025) bo podjetje spremljalo kazalnike porabe embalaže z vidika krožnega gospodarstva, s poudarkom na količinski porabi, intenzivnosti na zaposlenega, reciklabilnosti in strateških usmeritvah glede materialov. V nadaljevanju so prikazani kazalniki E5-1 do E5-4, ki se nanašajo na leto 2024.

V Preglednici 8 so prikazani osnovni kazalniki porabe embalaže za leto 2024. Skupna poraba embalaže znaša 122.445 kg, kar pomeni povprečno 658 kg na zaposlenega. Podjetje še ne vodi ločenih evidenc o deležu recikliranih materialov, vendar načrtuje, da bo do leta 2026 doseglo cilj 30 % embalaže iz reciklata. Poudarek je tudi na strateških usmeritvah glede zmanjšanja mase embalaže, povečanja reciklabilnosti in usklajenosti z evropsko embalažno uredbo PPWR.

Preglednica 8: Kazalniki za embalažo za leto 2024 po standardu VSME

Kazalnik	Opis	Interni podatki podjetja za leto 2024
E5-1	Skupna poraba embalaže	Skupaj je bilo porabljenih 122.445 kg embalaže vseh vrst.
E5-2	Delež recikliranega materiala	Trenutno podjetje še ne vodi ločenega deleža embalaže iz reciklata. Do leta 2026 je cilj ≥ 50 %.
E5-3	Poraba embalaže na zaposlenega	Skupna povprečna poraba embalaže znaša približno 658 kg/zaposlenega.
E5-4	Strategije za zmanjšanje porabe	Podjetje sledi ciljem zmanjšanja mase embalaže, povečanja reciklabilnosti in usklajenosti z evropsko embalažno uredbo PPWR.

Vir: interni podatki podjetja

Preglednica 9 podrobneje prikazuje porabo embalaže po vrstah materialov. Največji delež predstavljajo prodajna embalaža iz plastike (53.935 kg) in PET platenke (23.000 kg), sledijo skupinska in transportna embalaža iz plastike in PLK (pločevinasti laminirani karton). Razvidno je, da sta plastika in PET ključna materiala, kar predstavlja izziv glede reciklabilnosti in skladnosti z okoljskimi cilji.

Preglednica 9: Poraba embalaže po vrsti materiala za leto 2024

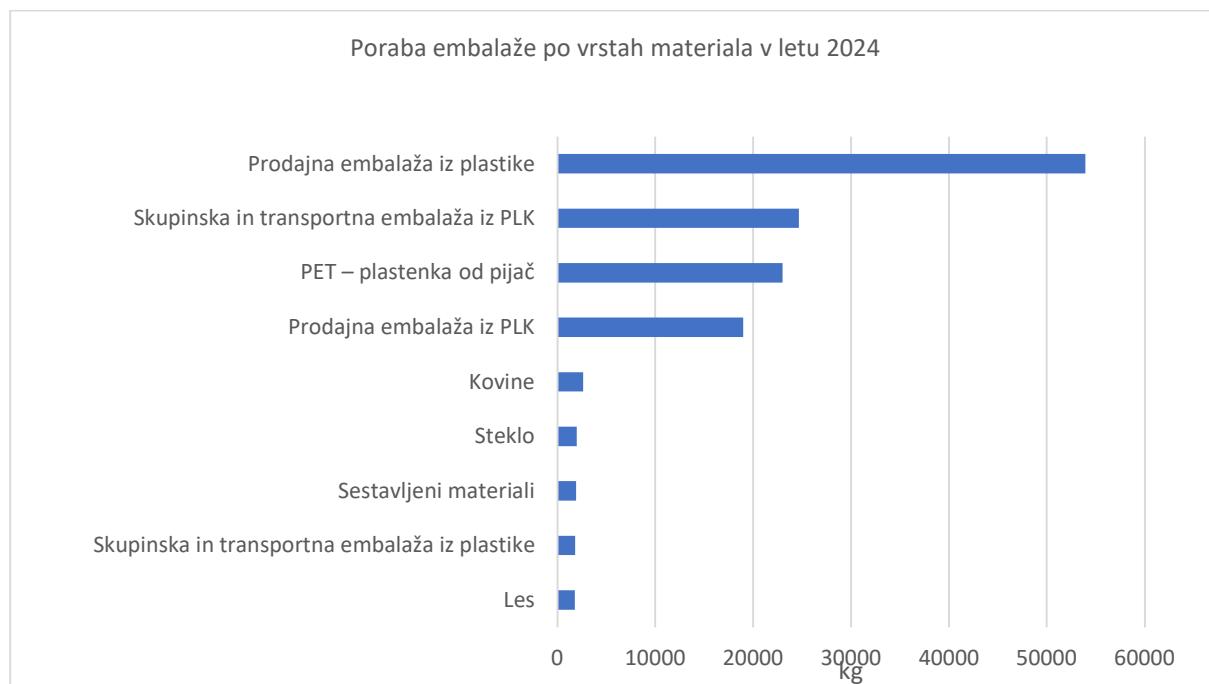
Vrsta embalaže	Količina (kg)	Na zaposlenega (kg)/ leto
Prodajna embalaža iz PLK	19 005	102
Skupinska in transportna embalaža iz PLK	24 680	133
Prodajna embalaža iz plastike	53 935	290
Skupinska in transportna embalaža iz plastike	1825	10
PET – platenka od pijač	23 000	124
Les	1800	10
Kovine	2650	14
Steklo	1980	11
Sestavljeni materiali	1920	10
Drugi sestavljeni materiali	0	0
Nearna odpadna embalaža	0	0
Vrečke	0	0

Skupaj KG	130 795	703
------------------	----------------	------------

Vir: Interni podatki podjetja

Iz grafa 3 je razvidna količino posameznih vrst embalaže, ki jih je podjetje uporabilo v letu 2024. Največji delež predstavljajo PET platenke in prodajna plastika, sledita skupinska in transportna embalaža.

Graf 3: Grafični prikaz porabe embalažnih materialov v letu 2024

Vir: Interni podatki podjetja

Podjetje bo v prihodnjih letih nadaljevalo z zmanjševanjem okoljskega odtisa embalaže tako s kvantitativnimi kot tudi kvalitativnimi ukrepi. Kvantitativni ukrepi vključujejo merljivo zmanjšanje mase embalaže, povečanje deleža recikliranih materialov in zmanjšanje porabe na enoto proizvoda. Na drugi strani pa kvalitativni ukrepi zajemajo izboljšave zasnove embalaže, zamenjavo težko recikliranih materialov s trajnostnejšimi alternativami ter uvedbo embalažnih rešitev, ki omogočajo lažje ločevanje in recikliranje. Ključni cilj do leta 2030 je povečanje uporabe reciklabilnih materialov in uskladitev embalaže z zahtevami uredbe PPWR. Uporaba kazalnikov E5-1 do E5-4 po standardu VSME omogoča strukturirano spremljanje napredka in usmerjeno načrtovanje nadaljnjih okoljskih izboljšav.

Raba vode

V skladu z VSME standardom (EFRAG, 2025) bo podjetje v prihodnjih letih spremljalo okoljske kazalnike, med katerimi je tudi poraba vode. V letu 2024 so bile zbrane natančne mesečne meritve porabe vode za proizvodne namene (demi voda) in skupno porabo. Na osnovi teh podatkov so pripravljeni naslednji kazalniki po standardu E3.

Preglednica 10 prikazuje osnovne letne kazalnike porabe vode, pripravljene po standardu E3.

Preglednica 10: Kazalniki za porabo vode za leto 2024 po standardu VSME

Kazalnik	Opis	Podatek iz podjetja (2024)
E3-1	Skupna poraba vode	11.568 m ³
E3-2	Poraba vode na zaposlenega	62,2 m ³ /zaposlenega (186 zaposlenih)
E3-3	Delež vode za proizvodnjo	3.802 m ³ (32 % skupne porabe)
E3-4	Strategije in cilji	Zmanjšanje porabe na zaposlenega, optimizacija demi vode, uvedba dodatnega nadzora porabe

Vir: Interni podatki podjetja

Podrobnejši mesečni pregled skupne porabe vode in porabe za proizvodnjo je prikazan v Preglednici 11.

Preglednica 11: Mesečna poraba vode za leto 2024 (skupna in za proizvodnjo)

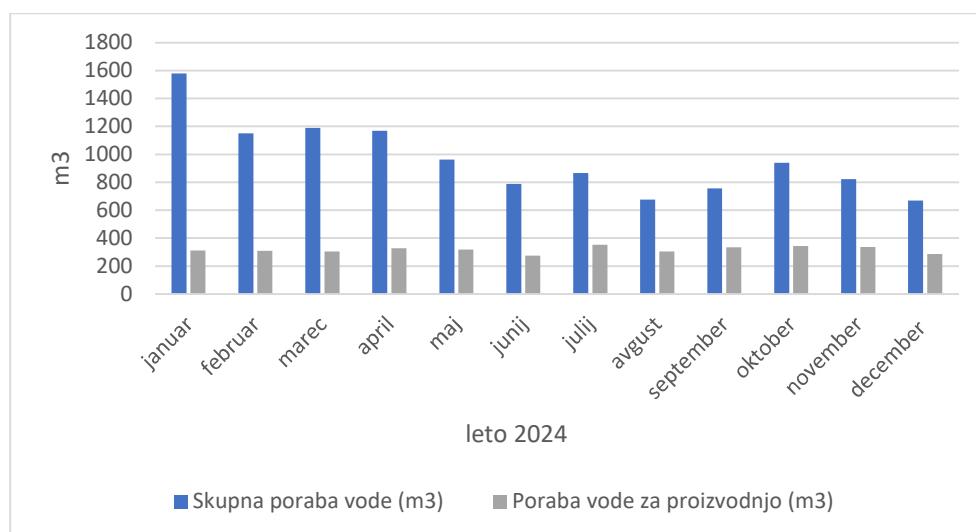
Mesec	Poraba skupno (m ³)	Poraba za proizvodnjo (m ³)	Delež za proizvodnjo (%)*
Januar	1579	31	20
Februar	1151	310	27
Marec	1190	304	26
April	1169	327	28
Maj	963	320	33
Junij	789	274	34
Julij	866	354	41
Avgust	675	304	45
September	755	335	44
Oktober	939	343	37
November	822	336	40
December	670	286	43
SKUPAJ:	11568	3802	33

Vir: Interni podatki podjetja

Opomba: "Delež za proizvodnjo" prikazuje delež celotne porabe vode, ki je bil neposredno porabljen kot vhodna surovina v proizvodnem procesu. V ta delež je vključena: demineralizirana (demi) voda, ki se uporablja v tehnoloških postopkih (npr. mešanje, formulacije), vodovodna voda, ki se neposredno uporabi kot surovina v proizvodih (npr. šamponi, geli za tuširanje). V tem kazalniku niso zajete količine vode, ki so porabljene za čiščenje, sanitarno rabo ali hlajenje, temveč zgolj tista količina, ki dejansko vstopi v izdelek in predstavlja neposreden okoljski odtis proizvodnje.

Graf 4 grafično prikazuje skupno mesečno porabo vode in porabo vode za proizvodnjo. Iz grafa je razvidno, da se je skupna poraba vode skozi leto 2024 zmanjševala, delež vode porabljen za proizvodnjo pa je v drugem delu leta dosegal nad 40 %, kar kaže na večjo učinkovitost rabe vode v proizvodnih procesih.

Graf 4: Grafični prikaz skupne porabe vode in porabe vode za proizvodnjo v letu 2024

Vir: Interni podatki podjetja

Na podlagi analiziranih podatkov si podjetje v prihodnje prizadeva:

- zmanjšati porabo vode na zaposlenega,
- vzpostaviti sistem internih ciljev glede porabe,
- uvajati dodatne ukrepe za ponovno uporabo ali kroženje tehnološke vode,
- poročati skladno z zahtevami ESG in kazalnikov VSME.

Za primerjavo učinkovitosti porabe vode so bili izračunani še indeksni kazalniki (Preglednica 12), kjer skupna letna poraba predstavlja referenčno vrednost (indeks 100), ostali kazalniki pa so normalizirani glede na število zaposlenih in obseg proizvodnje.

Preglednica 12: Indeksna primerjava kazalnikov porabe vode v letu 2024

Kazalnik porabe vode	Indeks
Skupna poraba vode	100
Poraba vode na zaposlenega	0,54
Skupna poraba vode na kg izdelanih sarž	0,00002
Skupna poraba vode na število izdelanih kosov	0,000008

Vir: Interni podatki podjetja

Opomba: Indeks 100 predstavlja skupno letno porabo vode. Ostali kazalniki so prikazani relativno glede na referenčno vrednost zaradi različnih merskih enot.

Preglednica 12 prikazuje indeksno primerjavo ključnih kazalnikov porabe vode v letu 2024. Skupna letna poraba vode predstavlja referenčno vrednost (indeks 100), medtem ko so ostali kazalniki preračunani relativno glede na to osnovo. Indeksna predstavitev omogoča primerjavo kazalnikov z različnimi merskimi enotami ter poudarja relativni pomen porabe vode glede na število zaposlenih in obseg proizvodnje. Nizke indeksne vrednosti normaliziranih kazalnikov so posledica njihovega preračuna na enoto proizvodnje oziroma zaposlenega in ne pomenijo zanemarljivega vpliva, temveč odražajo različno naravo obravnavanih kazalnikov.

Trajnostna raba surovin

Podjetje pri izbiri surovin v kozmetični industriji dosledno upošteva številne zakonodajne in varnostne zahteve, kot so Uredba REACH, Uredba (ES) št. 1223/2009 o kozmetičnih izdelkih, standardi IFRA (International Fragrance Association) za dišave ter obveznosti vnosa surovin v evropski kozmetični portal CPNP (Cosmetic Products Notification Portal).

Z letom 2025 podjetje dodatno uvaja trajnostne kriterije kot sestavni del procesa odločanja pri izbiri surovin, kar je skladno z načeli ESG (okoljski, družbeni in upravljavski vidiki) ter z novimi usmeritvami prostovoljnega standarda VSME (EFRAG, 2025).

Izbor surovin v podjetju poteka dvostopenjsko:

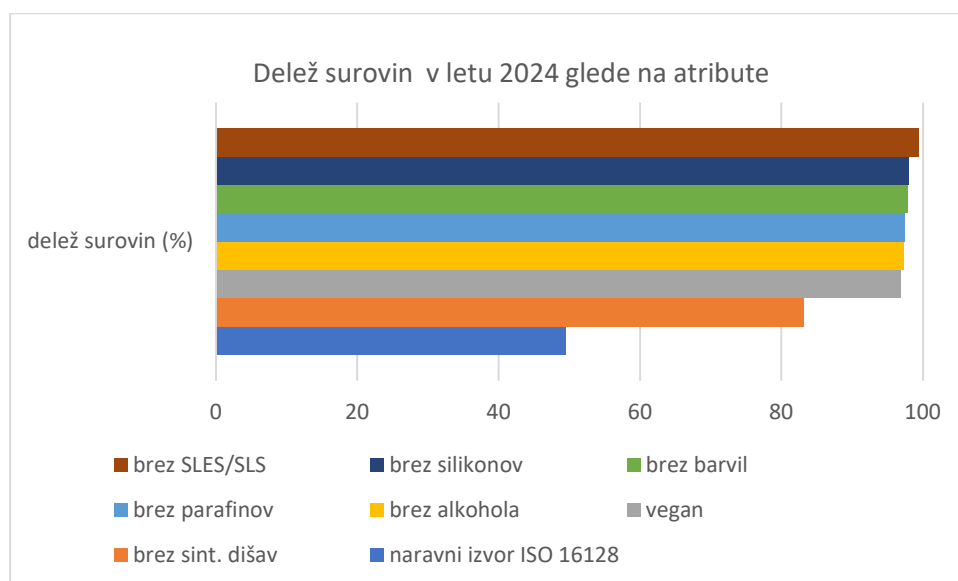
- ❖ Zagotavljanje zakonodajne skladnosti: Surovina mora najprej ustrezati vsem veljavnim regulativnim zahtevam, vključno z varnostno dokumentacijo, toksikološkimi ocenami in skladnostjo z evropsko zakonodajo. Pogosto so interne zahteve podjetja strožje od zakonskih določil.
- ❖ Tehnološka ocena in razvoj: Če surovina izpolnjuje zakonodajne zahteve, se začne testiranje surovine v razvojnih laboratorijih z vključitvijo v nove formulacije oz. izboljšave obstoječih formulacij.

Surovine se ocenjujejo na podlagi naslednjih kazalnikov:

- poreklo (lokalno ali uvoženo),
- certifikati (npr. COSMOS, RSPO, Ecocert),
- vegan (surovina ni živalskega izvora),
- eco-friendly (okolju prijazna sestava in pridobivanje),
- biorazgradljivost,
- nizek ogljični odtis,
- vpliv na vodne vire (npr. raba vode v procesu ekstrakcije),
- etična pridelava (npr. pravična trgovina brez izkoriščanja delovne sile),
- brez vsebnosti mikroplastike ali drugih spornih sestavin.

Namen takšnega pristopa je zmanjšati okoljski in družbeni odtis formulacij, hkrati pa okrepiti odgovorno upravljanje nabavne verige. Podjetje s tem sledi trendom trajnostne kozmetike in krepí zaupanje deležnikov, zlasti okoljskih nevladnih organizacij ter ozaveščenih potrošnikov. Graf 5 prikazuje delež surovin, ki so v letu 2024 ustrezale različnim trajnostnim kriterijem, kot so sestavine brez sintetičnih dišav, brez alkohola, brez silikonov, brez SLES/SLS itd. Največji delež sestavin izpolnjuje kriterij "naravni izvor po ISO 16128", kar potrjuje usmerjenost podjetja v uporabo naravnih in okolju prijaznih surovin.

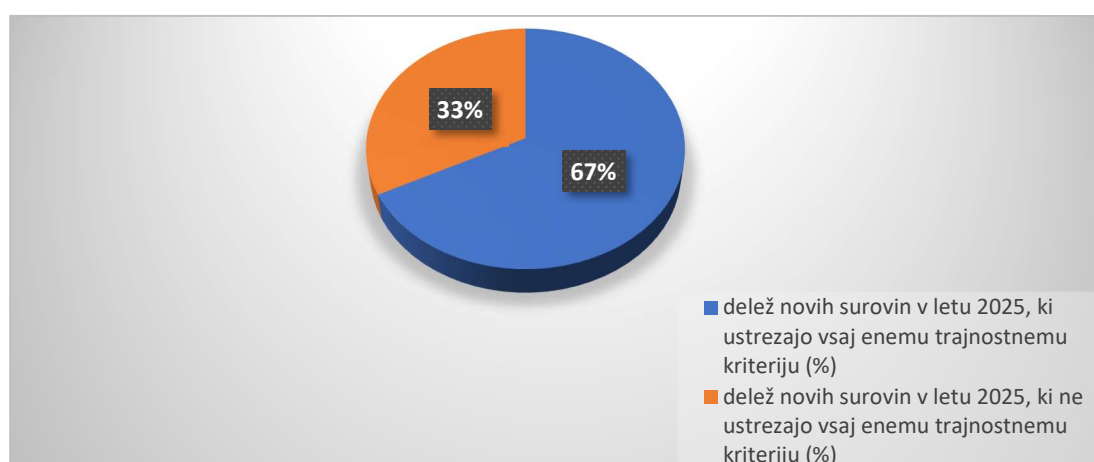
Graf 5: Delež surovin glede na attribute

Vir: Interni podatki podjetja

V prihodnje si podjetje prizadeva povečati delež sestavin, ki izpolnjujejo trajnostne kriterije, kot so naravni izvor, etična pridelava in lokalna dostopnost. Uporaba certificiranih sestavin se postopno povečuje, pri čemer podjetje sodeluje z dobavitelji, ki so vključeni v sheme, kot so RSPO, COSMOS ali Ecocert. V grafu 6 je prikazan delež izbranih surovin v letu 2025, ki ustrezajo vsaj enemu od naslednjih trajnostnih kriterijev: naravni izvor, etična pridelava, certifikati (COSMOS, RSPO, Ecocert), brez živalskega izvora, nizki ogljični odtis, ekološka pridobitev ipd. Ti kriteriji temeljijo na priporočilih VSME in standardu ISO 16128 ter so del internega nabavnega sistema podjetja. Cilj za leto 2026 je, da več kot 50 % surovin, uporabljenih v novih formulacijah, ustreza vsaj enemu trajnostnemu kriteriju.

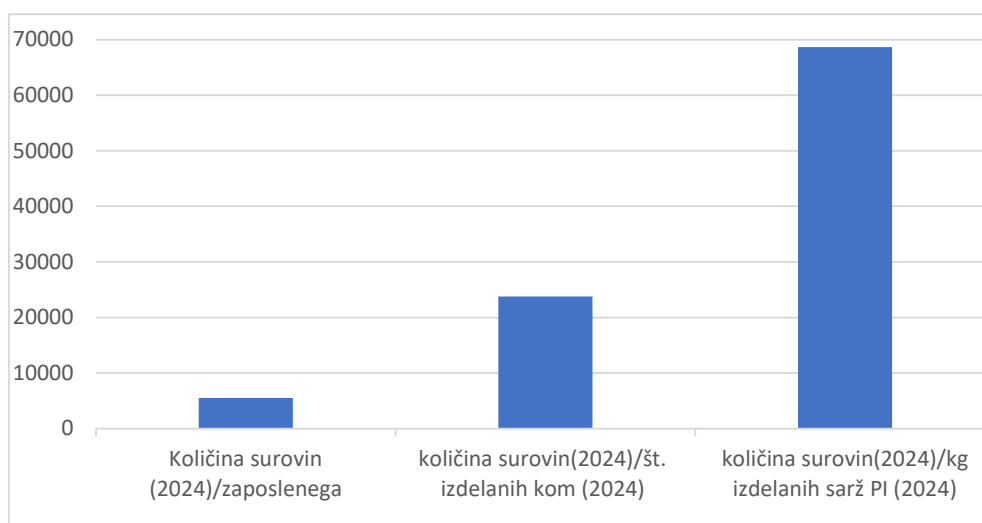
Graf 6: Grafični prikaz deleža izbranih surovin v letu 2025, ki ustrezajo vsaj enemu trajnostnemu kriteriju

Vir: Interni podatki podjetja

Graf 7 prikazuje razmerje med količino uporabljenih surovin in tremi referenčnimi enotami: številom zaposlenih, številom izdelanih kosov in količino izdelanih sarž. Spremljanje teh razmerij omogoča podjetju oceno materialne učinkovitosti in primerjavo med obdobji ali med različnimi linijami izdelkov. Kazalnik služi kot podlaga za nadaljnjo optimizacijo formulacij in procesov.

Graf 7: Grafični prikaz kazalnikov količine surovin v letu 2024 na zaposlenega, na št. izdelanih kom ter na količino izdelanih sarž izdelkov

Vir: interni podatki podjetja

9.3 PRIMERJAVA OKOLJSKIH KAZALNIKOV

V preglednici 13 so primerjalno prikazani izbrani okoljski kazalniki med obravnavanim srednje velikim slovenskim podjetjem in štirimi vodilnimi podjetji v kozmetični industriji: L'Oréal, Henkel, Beiersdorf in L'Occitane. Kazalniki so predstavljeni v skladu s standardi VSME/ESRS, kjer je bilo mogoče, in temeljijo na javno dostopnih podatkih trajnostnih poročil za leto 2024 oz. interni viri podjetja.

Preglednica 13: Prikaz izbranih okoljskih kazalnikov med obravnavanim srednje velikim slovenskim podjetjem in štirimi vodilnimi podjetji v kozmetični industriji: L'Oréal, Henkel, Beiersdorf in L'Occitane.

Kazalnik	Srednje veliko slovensko podjetje (2024)	L'Oréal (2023)	Henkel (2023)	Beiersdorf (2023)	L'Occitane (2023)
Skupna poraba energije (MWh)	677	1.47 mio	2.1 mio	411,000	94,000
Delež energije iz OVE (%)	28.9 %	72 %	70 %	100 %	89 %
Poraba vode (m³)	11,568	7.7 mio	7.6 mio	1.3 mio	290,000
Delež vode za proizvodnjo (%)	33 %	-	-	-	-
Embalaza – recikliran material (%)	N/A (cilj 30 % do 2026)	23 %	18 %	21 %	48 %
Embalaza na zaposlenega (kg/zap.)	703 kg	Ni javno	Ni javno	Ni javno	Ni javno
Trajnostne surovine (cilj)	50 % do 2026	97 % naravne/sledljive	60 % trajnostne	77 % naravnega izvora	93 % naravnega izvora

Vir: povzeto po internih podatkih podjetja, L'Oréal, 2024; Beiersdorf AG, 2024; L'Occitane, 2024; Henkel, 2024.

Primerjava z vodilnimi kozmetičnimi podjetji kaže, da obravnavano podjetje še ne dosega enake stopnje rabe reciklirane embalaže ali OVE, vendar pa uvaja sistemsko poročanje in strateške cilje (npr. 30 % recikliranega materiala do 2026). Čeprav so absolutne vrednosti

manjše zaradi velikosti podjetja, so kazalniki na zaposlenega (npr. poraba energije, vode in embalaže) že primerljivi ali celo boljši od večjih konkurentov. To potrjuje smiselnost uvedbe VSME sistema za izboljšanje konkurenčnosti in preglednosti podjetja.

9.4 PREDLOG VKLJUČITEV OKOLJSKIH PODATKOV V VSME STANDARD

Namen poročila je vzpostaviti osnovno bazo okoljskih kazalnikov ter oblikovati izhodišča za postopno širitev poročanja v prihodnjih letih. Kot srednje veliko podjetje v kozmetični industriji se podjetje sooča s specifičnimi izzivi, povezanimi z rabo energije, vode ter embalažnih materialov, zato je bil v tej fazi poudarek predvsem na okoljskih vidikih (E).

Poročilo vključuje osnovne kazalnike, ki jih predlaga "osnovni" model VSME, ter dodatne interpretacije, ki podpirajo razumevanje rezultatov.

9.4.1 Okoljski vidiki (E)

Poraba energije (E1)

V letu 2024 je podjetje skupno porabilo 677.289 kWh električne energije. Uvedba lastne sončne elektrarne maja 2024 je pomembno izboljšala energetskega profila podjetja, saj je v obdobju od maja do decembra zagotovila 120.609 kWh energije, kar predstavlja 28,86 % celotne porabe. Delež obnovljivih virov se bo v prihodnje še povečeval, zlasti z načrtovano nadgradnjo energetske infrastrukture.

Poraba energije na zaposlenega je znašala povprečno 303,4 kWh na mesec oziroma približno 3.641 kWh letno.

Poraba vode (E3)

Skupna poraba vode v letu 2024 je dosegla 11.568 m³. Od tega je približno 3.802 m³ predstavljala voda, porabljena neposredno v proizvodnih procesih, kar je približno 32 % celotne porabe. Ostala poraba je bila povezana s sanitarnimi, tehničnimi in pomožnimi procesi.

Skupna poraba vode na zaposlenega je znašala 62,2 m³ letno. Ti podatki omogočajo podjetju, da v prihodnjih letih uvede ciljno zmanjševanje porabe ter izboljšano spremljanje vodnih tokov.

Sistematično spremljanje porabe vode predstavlja pomembno osnovo za primerjavo s praksami velikih kozmetičnih podjetij, ki že poročajo o absolutnih zmanjšanjih porabe in učinkovitosti na tono proizvoda.

Upravljanje z odpadki in embalažo (E5)

Embalaža predstavlja ključen okoljski vidik podjetja. Skupna poraba embalažnih materialov v letu 2024 je znašala 122.445 kg. Največji delež predstavljajo plastični materiali, vključno s PET embalažo, prodajno plastiko ter transportno plastiko. Sledijo papirno-laminirani materiali (PLK), steklo, kovine in leseni elementi.

Embalaža na zaposlenega v letu 2024 je znašala približno 658 kg. Takšen podatek odraža embalažno intenzivno naravo izdelkov podjetja, saj gre večinoma za tekoče kozmetične izdelke v plastični ali sestavljeni embalaži. Kljub temu podjetje uvaja ukrepe za zmanjšanje mase embalaže na enoto izdelka in za povečanje deleža recikliranih materialov. Ti ukrepi vključujejo optimizacijo oblikovanja embalaže, zmanjšanje mase komponent, uporabo recikliranih materialov, zamenjavo sestavljenih materialov z reciklabilnimi, sodelovanje z dobavitelji ter testiranje alternativnih embalažnih rešitev.

Podjetje trenutno ne razpolaga s sistematičnimi podatki o deležu reciklirane embalaže (kazalnik E5-2), si pa v skladu s smernicami PPWR postavlja cilj, da bo leta 2026 vsaj 30 % embalaže izdelane iz recikliranih materialov. Pri razvoju novih linij pa stremijo k temu, da bo izbrana embalaža čim bolj reciklabilna in po možnosti že vsebovala delež recikliranega materiala. V prihodnje bo podjetje razvilo tudi sistem spremljanja reciklabilnosti embalaže ter ogljičnega odtisa embalaže.

9.4.2 Družbeni vidiki (S)

V letu 2024 so bili zbrani le osnovni podatki o zaposlenih. Podjetje ima 186 zaposlenih. Kazalniki (delež žensk, usposabljanja, poškodb pri delu, delež začasne delovne sile) se že spremljajo in bodo v prihodnje vključeni v osnovni model poročanja VSME.

9.4.4 Upravljavski vidiki (G)

Podjetje bo v prihodnjih letih oblikovalo celovitejši okvir za upravljanje ESG vidikov. Trenutno podjetje razpolaga z osnovnimi politikami, vendar formalni postopki, kot so protikorupcijska politika, vključevanje deležnikov ali zunanja revizija trajnostnega poročila, še niso vzpostavljeni na ravni, ki bi bila primerljiva z večjimi podjetji. Za leto 2024 je tako poročanje po VSME omejeno na kvalitativni opis stanja.

9.5 METODOLOGIJA VZPOSTAVITVE KAZALNIKOV TRAJNOSTNEGA POROČANJA V SREDNJE VELIKEM KOZMETIČNEM PODJETJU

Vzpostavitev kazalnikov trajnostnega poročanja v srednje velikem podjetju predstavlja kompleksen proces, ki zahteva metodološko strukturiran pristop, skladen s pravnim okvirom EU, standardi trajnostnega poročanja ter organizacijskimi zmožnostmi podjetja (EFRAG, 2023; European Commission, 2022; GRI, 2021). Pri tem je ključno, da izbrani kazalniki niso le formalni pokazatelji skladnosti s predpisi, temveč del integriranega trajnostnega upravljanja, ki podpira strateško odločanje, izboljševanje procesov in dolgoročno ustvarjanje trajnostne vrednosti (Hahn & Kühnen, 2013; Ioannou & Serafeim, 2017).

Predstavljeni metodološki okvir združuje procesni vidik vzpostavitve kazalnikov ter načelni pristop k zagotavljanju njihove kakovosti, kar je skladno s smernicami za mala in srednje velika podjetja ter načeli sorazmernosti in relevantnosti, ki sta ključni pri standardu VSME (EFRAG, 2025).

9.5.1 Faze postopnega uvajanja kazalnikov

Metodologija temelji na šestih zaporednih fazah, ki so utemeljene v literaturi trajnostnega poročanja, sistemov upravljanja ter evropske regulative (GRI, 2021; EFRAG, 2023; ISO, 2015):

- Faza 1: Analiza obstoječega stanja in razpoložljivosti podatkov

V začetni fazi se izvede pregled trenutnih procesov, evidenc, sistemov spremljanja ter deležnikov, ki sodelujejo pri pridobivanju podatkov. Osrednji namen faze je identifikacija razpoložljivih podatkov, njihove kakovosti in dostopnosti, kar predstavlja temelj kasnejše zanesljivosti poročanja (GRI, 2021; Cicchini et al., 2024). Ob tem je nujno preveriti, ali so podatki sledljivi, dosledno zabeleženi in sistemsko arhivirani, saj nenatančni ali nedokumentirani podatki predstavljajo tveganje za kredibilnost poročila (Bini, Giunta & Dainelli, 2024).

- Faza 2: Identifikacija materialnih tem in deležnikov

Drugi korak temelji na konceptu dvojne pomembnosti (double materiality), ki je temeljni princip evropskega poročanja po standardih ESRS (European Commission, 2022; EFRAG, 2023). V

okviru te faze podjetje določi, katere ESG teme imajo največji vpliv na poslovanje, okolje ali družbo, ter identificira ključne notranje in zunanje deležnike (stakeholder mapping), kar je skladno z načeli ISO 26000 (ISO, 2010).

➤ Faza 3: Izbor in klasifikacija kazalnikov po ESG dimenzijah

Izbor kazalnikov sledi načelu relevantnosti, sorazmernosti in primerljivosti (EFRAG, 2023; GRI, 2021). Kazalniki morajo biti razvrščeni po treh dimenzijah: okolje (E), družba (S) in upravljanje (G), skladno s standardi ESRS ter priporočili za MSP v okviru VSME (EFRAG, 2025). Pri izboru se priporoča uporaba industrijskega benchmarkinga in primerov dobrih praks, kar povečuje praktično uporabnost in primerljivost (KPMG, 2022).

➤ Faza 4: Opredelitev ciljev po načelu SMART

Za vsak kazalnik se oblikuje ciljna vrednost, skladna s strategijo podjetja, načrti rasti ter regulativnimi cilji EU glede podnebne nevtralnosti (European Commission, 2020; UN, 2015). Uporaba metodologije omogoča, da so cilji specifični, merljivi, dosegljivi, relevantni in časovno določeni, kar je ključno za spremljanje napredka (Doran, 1981).

➤ Faza 5: Določitev odgovornosti, izvora podatkov in poročevalskih intervalov

Vsak kazalnik mora imeti jasno opredeljeno odgovorno osebo, metodologijo merjenja, vir podatkov ter časovni interval poročanja (npr. mesečno, četrtno, letno), kar omogoča organizacijsko sledljivost in nadzor (ISO, 2015; EFRAG, 2025).

➤ Faza 6: Spremljanje, analiza trendov in ukrepanje

Zadnja faza se osredotoča na analitično interpretacijo rezultatov ter pripravo korektivnih in preventivnih ukrepov, skladnih s ciklom nenehnih izboljšav ter pristopom PDCA (ISO, 2015; Deming, 1986). Kazalniki tako postanejo orodje trajnostnega upravljanja, ne zgolj mehanizem za poročanje.

9.5.2 Načela kakovosti kazalnikov

Kakovost kazalnikov se zagotavlja z upoštevanjem uveljavljenih načel, ki jih poudarja tako literatura kot mednarodni standardi (GRI, 2021; EFRAG, 2025; Eccles & Krzus, 2018):

- jasnost in definiranost (Clear & Defined),
- primerljivost (Comparable),
- relevantnost (Relevant),
- sledljivost (Traceable & Evidence-based),
- točnost in doslednost (Accurate & Consistent),
- sorazmernost (Proportionality),
- možnost nadgradnje (Scalability & Future-proofing).

Ta načela so še posebej pomembna v srednje velikih podjetjih, kjer je potrebno ravnotežje med ambicijo in izvedljivostjo (EFRAG, 2025; Castilla-Polo et al., 2023).

9.5.3 Utemeljitev uporabe standarda VSME pri implementaciji kazalnikov v srednje velikem podjetju

Za srednje velika podjetja iz vidika trajnostnega poročanja predstavlja ključno izhodišče načelo sorazmernosti, ki ga poudarjajo tako zakonodaja kot strokovne smernice za mala in srednje velika podjetja (MSP). Polni nabor zahtev standardov ESRS je celovit, vendar za številna MSP preobsežen, kadrovsko in stroškovno zahteven ter pogosto nad ravniyo njihove dejanske

zmožnosti glede razpoložljivih podatkov, kompetenc in informacijskih sistemov (EFRAG, 2023; European Commission, 2022; KPMG, 2022). Zato se v tovrstnih organizacijah uveljavlja pristop, ki temelji na postopni implementaciji, pri čemer se uporablja poenostavljen, a metodološko skladen standard VSME, ki ga je razvil EFRAG posebej za ta segment organizacij (EFRAG, 2025).

Standard VSME temelji na treh ključnih usmeritvah, ki so optimalne za srednje velika podjetja:

- sorazmernost zahtev glede obsega razkritij, potrebnih podatkov in analitičnih postopkov,
- jasna operativna uporabnost v poslovnih procesih,
- možnost nadgradnje proti polnemu ESRS, kadar je to poslovno ali zakonsko zahtevano.

Pri tem VSME podjetjem omogoča postopen razvoj poročanja, saj se najprej osredotoča na ključne ESG vplive in informacije, ki so za organizacijo materialne, kar je skladno s konceptom dvojne pomembnosti (double materiality) (European Commission, 2022; EFRAG, 2023). Poleg tega standard omogoča uporabo v kontekstu podjetij, ki še nimajo naprednih informacijskih sistemov, oddelka za trajnost ali ločenega ESG kontrolinga, kar je za številna srednje velika podjetja realnost (Castilla-Polo et al., 2023).

Iz navedenega izhaja, da je uporaba standarda VSME za srednje veliko kozmetično podjetje racionalna, stroškovno učinkovita in razvojno strateška, saj:

- omogoča manj kompleksen vstop v področje trajnostnega poročanja,
- skladno naslavlja regulatorna pričakovanja v evropskem prostoru,
- predstavlja prehodno fazo pred morebitnim kasnejšim poročanjem po polnem ESRS,
- podjetju omogoča zmanjšanje poročevalskega tveganja in hkrati povečanje transparentnosti,
- omogoča primerljivost s podjetji znotraj enake velikosti in sektorja,
- omogoča nadgradnjo v digitalna poročevalska orodja.

Uporaba standarda VSME v obravnavanem primeru zato ni zgolj izbira poenostavljenega pristopa, temveč strateško utemeljen metodološki okvir, ki omogoča učinkovito integracijo ESG poročanja v poslovni proces podjetja ob hkratni pripravi za dolgoročno skladnost s polnimi standardi evropske regulative. V preglednici št. 13 so predstavljene ključne značilnosti standardov ESRS in VSME.

Preglednica 13: Primerjava ključnih značilnosti standardov ESRS in VSME

Kriterij	ESRS (European Sustainability Reporting Standards)	VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs)
Razvijalec	EFRAG v okviru zakonodajnega okvira CSRD	EFRAG kot podpora MSP izven CSRD obveznosti
Status in uporaba	Obvezen za podjetja, ki sodijo v okvir CSRD in so velika ali kotizirajo na reguliranih trgih.	Prostovoljen, namenjen MSP, ki želijo poročati sorazmerno ali se pripraviti na prihodnje obveznosti.
Zakonska podlaga	Temelji na Direktivi CSRD ter povezanih EU delegiranih aktih.	Brez neposredne zakonske obveznosti; podporni standard usklajen z EU regulativo.
Obseg razkritij	Obsežen, z visoko stopnjo podrobnosti in zahtevanimi kvalitativnimi ter kvantitativnimi informacijami.	Poenostavljen obseg razkritij, prilagojen zmožnostim MSP.
Materialnost	Dvojna pomembnost (vplivi podjetja + finančne posledice) je obvezna in metodološko zahtevna.	Materialnost ostaja ključna, vendar z nižjo metodološko in dokumentacijsko zahtevnostjo.
Struktura in kompleksnost	Visoko kompleksna, vključuje podrobne razkritja po tematskih področjih, sektorjih in področnih ESRS.	Struktura je krajša, preglednejša in usmerjena v ključne ESG teme MSP.
Zahteve glede podatkov	Zahteva obsežne, standardizirane, preverljive in sledljive kvantitativne podatke.	Upoštevana je sorazmernost; dovoljeni so postopni pristopi in fazno uvajanje.
Potrebni viri in kompetence	Visoka strokovna in kadrovska usposobljenost, pogosto potreben ESG oddelek ali zunanji svetovalci.	Možno izvajanje z internimi kapacitetami ob minimalni zunanji podpori.
Preverjanje (assurance)	Za večino podjetij se pričakuje zunanje preverjanje poročila.	Ni obveznega preverjanja; priporočljivo po lastni presoji.
Digitalna podpora	Povezana z ESEF in evropskimi taksonomijami digitalnega poročanja.	Osredotočena na praktične predloge in obrazce, brez obvezne digitalizacije.
Namen uvajanja	Zakonska skladnost, primerljivost, transparentnost na kapitalskih trgih.	Razvoj poročanja, postopna profesionalizacija ter priprava na prihodnje zahteve.

Vir: povzeto po EFRAG (2023, 2025), European Commission (2022), KPMG (2022), GRI (2021)

9.6 PREDLOG SISTEMA MERILNIH KAZALNIKOV IN STANDARDIZIRANEGA POROČEVALSKEGA OBRAZCA NA OSNOVI VSME – OSNOVNI MODEL

Vzpostavitev enotnega, preglednega in sorazmernega sistema merjenja trajnostnih kazalnikov na osnovi standarda VSME – osnovni model predstavlja ključen korak k sistemski in dolgoročno vzdržni implementaciji trajnostnega poročanja v srednje velikem podjetju (EFRAG, 2025). Standard VSME – osnovni model je namenjen organizacijam, ki niso zavezanke k poročanju po CSRD in ESRS, vendar želijo zagotoviti transparentne, primerljive in razvojno usmerjene podatke, z možnostjo kasnejše nadgradnje ob spremenjeni zakonodaji ali strateških usmeritvah (EFRAG, 2023; European Commission, 2022).

Predlagan model poročanja temelji na treh ključnih izhodiščih, skladnih s standardom VSME:

- sorazmernost (proportionality),
- ključnost informacij (materiality),
- praktična izvedljivost z vidika kadrov in sistemov (Boggia, Paolotti & Massei, 2018; SPIRIT, 2023).

Pri oblikovanju kazalnikov se sledi postopku iz poglavja 9.5 ter načelom SMART, kar zagotavlja avtentičnost, sledljivost PDCA in analitično vrednost podatkov (Doran, 1981; ISO, 2015).

9.6.1 Struktura predlaganega sistema kazalnikov po VSME-BASIC

Predlagani sistem vsebuje nabor minimalno potrebnih kazalnikov, ki so skladni s področji poročanja VSME – osnovni model, razvrščenimi po dimenzijah E–S–G. Vsi kazalniki so oblikovani tako, da omogočajo notranje spremljanje, primerjavo skozi čas ter pripravo na potencialni prehod na ESRS (KPMG, 2022; Deloitte, 2022).

Preglednica 14: Predlog kazalnikov trajnostnega poročanja skladno z VSME-BASIC.

Dimenzija	Kazalnik (KPI)	Enota	Vir podatkov	Način spremljanja
E – Okolje	Letna poraba energije	kWh	računovodska služba in tehnologija	mesečno
	Količina ustvarjenih odpadkov	kg/leto	kadrovska služba	mesečno
	Delež reciklirane embalaže	%	nabavna služba in služba kontrole kakovosti	letno
	Ogljični odtis – Obseg 1 in 2 (poenostavljeno)	t CO ₂ e	*interni izračun po metodologiji	letno
S – Družba	Fluktuacija zaposlenih	%	evidenca kadrovske službe	letno
	Število ur usposabljanj na zaposlenega	ure/leto	evidenca kadrovske službe	četrtno
	Delež zaposlenih žensk	%	evidenca kadrovske službe	letno
	Rezultati internega zadovoljstva zaposlenih	indeks/ocena	anketni vprašalnik	letno
G – Upravljanje	Število potrjenih internih politik (npr. etika, varnost, dobavitelji)	št.	dokumentacijski sistem	letno
	Prisotnost formalnega poročanja vodstvu (ESG report)	DA/NE	zapisniki kolegijev	četrtno
	Kodeks ravnanja	DA/NE	dokumentacijski sistem	letno

Vir: povzeto in prilagojeno po EFRAG (2025), GRI (2021), SPIRIT (2023), AJPES (2023).

* Interni izračun po metodologiji pomeni, da je za posamezni kazalnik določen natančen matematični ali metodološki postopek izračuna, ki temelji na internih evidencah podjetja, ter vključuje jasno opredeljene vhodne podatke, enote, časovni interval ter ustaljeno formulo izračuna, ki omogoča dosledno spremljanje rezultatov v daljšem časovnem obdobju

10 RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI

Pomembna razlika med velikimi in srednje velikimi kozmetičnimi podjetji je opazna predvsem v obsegu, kakovosti in sistematičnosti okoljskega poročanja. Velika podjetja, kot so L'Oréal, Henkel, Beiersdorf in L'Occitane, v trajnostnih poročilih navajajo natančno opredeljene cilje za zmanjšanje emisij (obseg 1–3), porabe vode, deleže recikliranih materialov ter uporabe obnovljivih virov energije (Henkel, 2024; L'Oréal, 2024; Beiersdorf, 2024; L'Occitane, 2024). Po raziskavi Lim & Kwon (2023) velika podjetja praviloma poročajo v skladu z okviri GRI, CDP, SBTi in TCFD ter vključujejo kvantificirane kazalnike uspešnosti (KPI-je), kot so emisije CO₂ na enoto izdelka, delež reciklirane embalaže in poraba vode na tono proizvoda. Srednje velika podjetja pa pogosto poročajo le opisno in nimajo razvite infrastrukture za natančno zbiranje in verifikacijo podatkov.

V članku Martins & Marto (2023) je poudarjeno, da so trajnostni vidiki v kozmetični industriji zajeti že od faze oblikovanja izdelka naprej, pri čemer velika podjetja, kot je L'Oréal, uvajajo koncept celostnega življenjskega cikla (life cycle thinking). L'Oréal v svoji strategiji '*L'Oréal for the Future*' vključuje cilje za zmanjšanje emisij CO₂ na enoto izdelka, uvedbo 'waterloop' tovarn ter stoodstotno ogljično nevtralno proizvodnjo do leta 2030. Ti kazalniki so merljivi, časovno opredeljeni in javno dostopni (Martins & Marto, 2023).

Tudi v okviru okoljskega poročanja po novi direktivi CSRD in standardih ESRS, ki jih pripravlja EFRAG, bo v naslednjih letih prišlo do pomembnih sprememb. Velika podjetja že danes sodelujejo v pilotnih poročilih po ESRS (npr. L'Oréal, Henkel), medtem ko srednje velika podjetja večinoma še niso pripravljena. Po podatkih KPMG (2023) se je le 32 % srednje velikih podjetij v EU v letu 2022 pripravljalo na poročanje po ESRS, v primerjavi s 74 % velikih podjetij.

Analiza štirih podjetij v magistrskem delu dodatno potrjuje ugotovitve iz literature. L'Oréal uporablja '*Product Environmental Impact Label*', vključuje življenjski cikel izdelka, meri emisije na enoto ter ima transparenten ESG sistem. Henkel beleži cilje za obsege emisij 1–3, poroča o porabi vode na tono izdelka, uporablja sistem Sustainable Product Scorecard in ima 89 % kupljene energije iz obnovljivih virov (Henkel, 2024). Beiersdorf poroča skladno z okvirom '*THESIS*', a brez podrobne metodologije za obseg 3, medtem ko ima L'Occitane pristop '*B Corp*', vendar ne vključuje podrobnih metrik porabe energije ali ogljičnega odtisa v distribucijski verigi (Beiersdorf, 2024; L'Occitane, 2024).

Dahlmann & Branicki (2021) opozarjata, da srednje velika podjetja pogosto nimajo specializiranih ekip ESG, kar omejuje razvoj kazalnikov. Zaposleni pogosto nimajo ne znanja ne časa za vzpostavitev sistemov spremljanja, poleg tega pa jih skrbi strošek digitalizacije procesov ESG, kar vodi v deklarativno poročanje brez kvantitativnih dokazov. Kljub temu pa obstajajo izjeme tudi med manjšimi podjetji. Biondi et al. (2022) in Martins & Marto (2023) opisujejo več primerov srednje velikih podjetij, kot sta Weleda in Davines, ki uvajajo celostne trajnostne pristope – uporabo trajnostnih surovin, embalaže iz reciklirane plastike ter energetske učinkovitih proizvodnih praks. Ti primeri dokazujejo, da je mogoče doseči ESG-odličnost tudi z omejenimi viri, če obstajata močna notranja zavezanost in dostop do znanja.

Glavni namen magistrskega dela je bil primerjati okoljske kazalnike v trajnostnih poročilih izbranih velikih evropskih kozmetičnih podjetij (Henkel, Beiersdorf, L'Oréal, L'Occitane) s kazalniki, ki bi jih lahko spremljalo slovensko srednje veliko podjetje, če bi v prihodnje uvedlo sistem poročanja po prostovoljnem standardu VSME (EFRAG, 2025). Velika podjetja, kot so L'Oréal, Henkel in Beiersdorf, že vrsto let poročajo po uveljavljenih mednarodnih okoljskih okvirjih, kot so GRI (Global Reporting Initiative), TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures), CDP (Carbon Disclosure Project) ter od leta 2024 tudi po evropskih

standardih ESRS, skladno z direktivo CSRD (European Commission, 2022). Njihova poročila vključujejo kvantitativne in kvalitativne kazalnike, ki omogočajo primerljivost, sledljivost ter strateško usmerjeno upravljanje okoljskih vplivov (GRI, 2021; EFRAG, 2023).

Kazalniki, kot so skupna poraba energije, delež obnovljivih virov, emisije toplogrednih plinov (obseg 1–3), poraba vode, raba embalaže in trajnostna nabava surovin, so standardizirani elementi trajnostnih poročil velikih kozmetičnih podjetij. Henkel in Beiersdorf v svojih trajnostnih poročilih izpostavljata jasne cilje, kot so stoodstotna uporaba reciklirane embalaže do leta 2025, zmanjšanje absolutnih emisij CO₂ za 50 % ter prehod izključno na elektriko iz obnovljivih virov (Henkel, 2024, str. 48–58; Beiersdorf AG, 2024, str. 17–18). Analizirano slovensko srednje veliko podjetje pa v letu 2024 še ni poročalo po standardu VSME, niti ni imelo vzpostavljenega formalnega sistema trajnostnega poročanja. Podatki o porabi energije, vode, embalaže in surovin so bili v magistrskem delu prvič zbrani, analizirani in interpretirani po načelih, ki jih predvideva VSME, kot poskusna aplikacija standarda. Namen analize ni bil prikaz dejanskega VSME poročila podjetja, temveč prikaz, kako bi se podjetje lahko poročanja lotilo v prihodnjih letih.

Kazalniki E1–E6 iz standarda VSME so bili uporabljeni kot metodološki okvir, ki podjetju omogoča strukturirano spremljanje ključnih okoljskih vplivov. Na podlagi razpoložljivih podatkov je bilo prikazano, kako bi podjetje lahko oblikovalo osnovno poročilo (t. i. VSME osnovni model) za leto 2025 ter kako bi lahko poročanje nadgradilo v VSME razširjeno različico za leto 2026. Podjetje je v letu 2024 že uvedlo pomembne ukrepe, kot sta postavitve sončne elektrarne in začetna uvedba trajnostnih kriterijev pri nabavi surovin, vendar formaliziranega procesa poročanja še ni vzpostavilo. Analiza kaže, da lahko tudi MSP z uporabo ustreznih orodij (kot je VSME) ter s prenosom dobrih praks iz večjih kozmetičnih podjetij uspešno vzpostavi sistem okoljske odgovornosti. Velike korporacije postavljajo napredne standarde, vendar so temeljna načela trajnostnega poročanja – transparentnost, zmanjševanje vplivov, vodenje z dokazi in vključevanje deležnikov – univerzalna in enako uporabna tudi za manjša podjetja (Lozano, 2015; Hahn & Kühnen, 2013).

Povezovanje okoljskih ciljev z dolgoročno strategijo se je izkazalo kot ključni element učinkovitega trajnostnega upravljanja. Medtem ko multinacionalke, kot je L'Oréal, povezujejo trajnostne ukrepe z inovacijami, dobavno verigo in produktnim razvojem '*L'Oréal for the Future*', se srednje veliko podjetje lahko odloči za postopen, a konsistenten pristop – najprej z uvedbo osnovnih kazalnikov (E1, E3, E5), nato s sistematičnim spremljanjem intenzitet, ciljev in časovnic. Tak pristop ni le skladen z evropskimi zakonodajnimi pričakovanji, ampak predstavlja tudi konkurenčno prednost glede na naraščajoče zahteve potrošnikov in poslovnih partnerjev po transparentnosti in odgovornosti (Sullivan & Gouldson, 2021).

10.1 REZULTATI

Na podlagi izvedene analize in primerjav lahko potrdimo vse tri raziskovalne hipoteze magistrskega dela. Analiza kaže, da je trajnostno poročanje v evropski kozmetični industriji že ustaljena praksa, medtem ko slovenska srednje velika podjetja šele začenjajo vzpostavljati ustrezne podatkovne baze in metodologije. Kljub temu rezultati potrjujejo, da lahko tudi srednje veliko podjetje z uporabo prilagojenega okvira, kot je VSME, uspešno implementira ključne okoljske kazalnike in tako podpre trajnostno transformacijo.

Hipoteza 1: Evropska kozmetična podjetja vključujejo relevantne in primerljive okoljske kazalnike v svoja trajnostna poročila.

Primerjalna analiza trajnostnih poročil vodilnih kozmetičnih podjetij, kot so L'Oréal, Henkel, Beiersdorf in L'Occitane, kaže, da so ključni okoljski kazalniki v celoti vključeni v poročanje. Uporabljeni so mednarodno priznani standardi (GRI, ESRS, TCFD), kar omogoča primerljivost, preglednost in strateško upravljanje okoljskih vplivov. Kazalniki, kot so poraba energije, delež OVE, raba vode, embalaža in trajnostne surovine, so sistematično zajeti. Hipotezo 1 lahko potrdimo.

Hipoteza 2: V srednje velikih slovenskih podjetjih okoljski vidik trajnostnega poročanja še ni sistematično vzpostavljen.

Na podlagi analize stanja v izbranem srednje velikem podjetju v Sloveniji smo ugotovili, da trajnostno poročanje doslej ni bilo vpeljano v sistematični obliki. Določeni kazalniki so se začeli šele v letu 2024, predvsem zaradi zakonodajnih zahtev (CSRD, ESRS) in uvedbe standarda VSME (EFRAG, 2025). To potrjuje, da sistem trajnostnega poročanja v MSP še ni ustaljen niti v industrijsko zahtevnih panogah, kot je kozmetika. Hipotezo 2 lahko potrdimo.

Hipoteza 3: Srednje veliko slovensko podjetje lahko uspešno implementira ključne okoljske kazalnike v trajnostno poročilo na podlagi primerov dobrih praks iz evropske kozmetične industrije.

Z analizo implementacije energetske, vodne, embalažne in surovinske kazalnike po standardu VSME smo pokazali, da lahko tudi srednje veliko podjetje vpelje strukturiran pristop k trajnostnemu poročanju. Poročanje smo oblikovali ob podpori kazalnikov E1, E3, E5 in kazalnikov za trajnostne surovine. Dobre prakse velikih podjetij smo uporabili kot referenco, pri čemer smo upoštevali tudi zmožnosti in omejitve MSP. Hipotezo 3 lahko potrdimo.

Trajnostno poročanje postaja ključni del poslovnega odločanja tudi za mala in srednje velika podjetja. Uvedba standarda VSME predstavlja dobro izhodišče za strukturirano in transparentno razkrivanje okoljskih vplivov. V primerjavi z velikimi podjetji se slovensko podjetje šele uvaja v sistematično poročanje, vendar z jasnimi pozitivnimi koraki: nadzor nad porabo elektrike, vode in embalaže ter izbira trajnostnih surovin. Poročanje po VSME omogoča razvoj notranje zrelosti podjetja in izboljšanje verodostojnosti pred zunanji deležniki, kar je pomembno za poslovne partnerje, finančne institucije in regulatorje.

10.2 ZAKLJUČKI

Z obdelavo podatkov smo pokazali, da lahko srednje veliko podjetje uspešno vzpostavi trajnostno poročanje, če pri tem uporablja standardizirane in sorazmerno zasnovane kazalnike, kot jih predvideva prostovoljni standard VSME. Poročanje, ki smo ga v okviru naloge izvedli kot modelni primer, predstavlja ustrezno in praktično izhodišče za dejansko uvedbo trajnostnega poročanja v letu 2025 v okviru osnovnega modula VSME z možnostjo nadgradnje v letu 2026 v smeri celovitejšega poročevalskega pristopa (celovit modul VSME).

Pri tem je pomembno poudariti, da so ugotovitve raziskave v določeni meri omejene zaradi časovne omejenosti razpoložljivih podatkov ter dejstva, da je študija primera vezana na

specifičen organizacijski kontekst enega podjetja, zato rezultatov ni mogoče v celoti posplošiti na vsa srednje velika podjetja brez dodatnih primerjalnih analiz. Priporočila za nadaljnje ukrepanje temeljijo na načelu postopnosti ter na potrebi po krepitevi kakovosti in primerljivosti podatkov skozi čas. Za zagotavljanje verodostojnosti in notranje uporabnosti poročanja priporočamo tudi vzpostavitev notranjega nadzora nad kakovostjo podatkov, kar vključuje jasno opredeljene odgovornosti za zbiranje podatkov, preverjanje pravilnosti izračunov ter dokumentiranje virov in metodologij. Poleg tega je za podjetje strateško pomembno nadaljnje spremljanje razvoja standardov ESRS in povezanih smernic, saj se regulatorni okvir trajnostnega poročanja v Evropski uniji hitro razvija, kar pomeni, da lahko podjetje z zgodnjo pripravo zmanjša tveganja in stroške morebitne prihodnje zakonodajne obveznosti poročanja. S tem magistrsko delo prispeva k razumevanju možnosti uvajanja trajnostnega poročanja v srednje velikih podjetjih in predstavlja uporabno izhodišče za nadaljnje raziskave.

10.3 SUMMARY

Through data processing, we demonstrated that a medium-sized company can successfully establish sustainability reporting if it uses standardized and proportionately designed indicators, as envisaged by the voluntary VSME standard. The reporting conducted within the scope of this thesis as a model case represents an appropriate and practical starting point for the actual introduction of sustainability reporting in 2025 within the basic VSME module, with the possibility of an upgrade in 2026 towards a more comprehensive reporting approach (the comprehensive VSME module).

It is important to emphasize that the findings of the research are to a certain extent limited by the time constraints of the available data and by the fact that the case study is linked to the specific organizational context of a single company. Therefore, the results cannot be fully generalized to all medium-sized enterprises without additional comparative analyses. The recommendations for further action are based on the principle of gradual implementation and on the need to strengthen the quality and comparability of data over time. To ensure the credibility and internal usefulness of the reporting, we also recommend establishing internal controls over data quality, including clearly defined responsibilities for data collection, verification of calculation accuracy, and documentation of data sources and methodologies. In addition, it is strategically important for the company to continuously monitor developments in the ESRS standards and related guidelines, as the regulatory framework for sustainability reporting in the European Union is rapidly evolving. Early preparation can therefore help reduce the risks and costs associated with potential future legislative reporting obligations.

In this way, the master's thesis contributes to a better understanding of the possibilities for introducing sustainability reporting in medium-sized enterprises and provides a useful starting point for further research.

11. VIRI

AJPES. (2023). *Trajnostno poročanje v Sloveniji – stanje in priprava podjetij*. Dostopno na: <https://www.ajpes.si> (Pridobljeno: 18.11.2025).

Beiersdorf AG. (2023). Sustainability Update 2023. Hamburg: Beiersdorf AG.

Beiersdorf AG. (2024). Sustainability Report 2023. Hamburg: Beiersdorf AG.

Bini, L., Giunta, F., & Dainelli, F. (2024). Corporate sustainability reporting in Europe: Developments and challenges. *Journal of Cleaner Production*, 435, 139584.

Biondi, L., Bracci, E., & Rinaldi, L. (2022). ESG reporting and SMEs: The paradox of sustainability and limited resources. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 29(2), 145–165.

Boggia, A., Paolotti, L., & Massei, G. (2018). A model for measuring corporate sustainability in small and medium enterprises. *Journal of Cleaner Production*, 182, 803–812.

Bromiley, P., & Rau, D. (2016). Social, behavioral, and cognitive influences on greenwashing. *Organization & Environment*, 29(2), 223–239.

Castilla-Polo, F., Cuevas-Rodríguez, G., & Gómez-Fernández, M. (2023). The business case for sustainability reporting in SMEs. *Sustainable Development*, 31(2), 421–432.

CER (2024). Partnerstvo za trajnostno gospodarstvo – aktivnosti in projekti. Ljubljana: CER.

Cicchini, D., Cotana, M. L., Filocamo, M. R., & Galeotti, R. M. (2024). Sustainability reporting practices in SMEs: A systematic study and future avenues. *Piccola Impresa – Small Business*. Advance online publication.

Corporate Sustainability Reporting: The Landscape in 2021. (2021). Global Reporting Initiative & Accountancy Europe.

Dahlmann, F., & Branicki, L. (2021). Implementing Environmental Practices in SMEs: Challenges and Enablers. *Business Strategy and the Environment*, 30(2), 617–632.

Del Borghi, A. et al. (2020). The environmental impacts of packaging in the food and cosmetic sectors: an overview of life cycle assessments. *Sustainability*, 12(20), 8886.

Diez-Busto E., Sánchez-Ruiz L., Laviada A. F. (2025). B Corp certification process: Do company characteristics play a role? Emerald Publishing.

Deloitte. (2022). *ESRS readiness assessment for European companies*.

Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. MIT Press.

Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o spremembi več direktiv v zvezi s poročanjem podjetij o trajnostnosti. Uradni list EU, L 322/15.

Doran, G. T. (1981). There's a S.M.A.R.T. way to write management goals and objectives. *Management Review*, 70(11), 35–36.

Dresner, S. (2008). The principles of sustainability. Earthscan.

Eccles, R. G., & Krzus, M. P. (2018). The Nordic model: An analysis of leading practices in ESG disclosure. Nordic Council of Ministers.

Eccles, R. G., & Krzus, M. P. (2022). The European CSRD and ESRS: A new era for corporate transparency. *Journal of Applied Corporate Finance*, 34(2), 21–31.

EFRAG. (2023). ESRS Set 1 – Final Draft. European Financial Reporting Advisory Group.

EFRAG. (2023). *European Sustainability Reporting Standards (ESRS) – Full set*.

EFRAG. (2023a). European sustainability reporting standards (ESRS Set 1). Brussels: European Commission.

EFRAG. (2023b). ESRS final standards.

EFRAG. (2023c). ESRS set 1 final report.

EFRAG. (2023d). First set of European sustainability reporting standards (ESRS).

EFRAG. (2025). *Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs (VSME)*.

Estée Lauder Companies. (2024). ESG report 2023.

European Commission (2023). Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Brussels.

European Commission. (2014). Directive 2014/95/EU on disclosure of non-financial and diversity information. Official Journal of the EU.

European Commission. (2015). User guide to the SME definition. Publications Office of the European Union.

European Commission. (2019). The European Green Deal (COM(2019) 640 final).

European Commission. (2020). *The European Green Deal*. Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2775/0676>

European Commission. (2020). User guide to the SME Definition. Publications Office of the European Union.

European Commission. (2022). *Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)*. *Official Journal of the European Union*, L322, 15.

European Commission. (2023). Commission Delegated Regulation (EU) 2023/2772 supplementing Directive 2013/34/EU as regards sustainability reporting standards.

European Commission. (2023a). Proposal for a Regulation on Packaging and Packaging Waste (COM(2022) 677 final).

European Commission. (2024a). Directive (EU) 2024/3019 on urban wastewater treatment. Official Journal of the EU.

European Commission. (2024b). Regulation (EU) 2024/1781 establishing a framework for Ecodesign for Sustainable Products. Official Journal of the EU.

European Commission. (2024c). Proposal for a Directive on substantiation and communication of explicit environmental claims (Green Claims Directive) (COM(2023) 166 final).

European Commission. (2024d). Timeline of CSRD implementation.

European Parliament. (2023). Regulation (EU) 2023/1115 on deforestation-free products. Official Journal of the EU.

Evropska komisija. (2020). Uporabniški priročnik za opredelitev MSP. Urad za publikacije Evropske unije.

Finkbeiner, M., Schau, E. M., Lehmann, A., & Traverso, M. (2014). Towards life cycle sustainability assessment. *Sustainability*, 2(10), 3309–3322. Dostopno na: <https://doi.org/10.3390/su2103309> (Pridobljeno: 5. 9. 2025).

Fonseca, A., McAllister, M. L., & Fitzpatrick, P. (2020). Sustainability reporting among mining companies: Underlying logic or institutional decoupling? *Sustainability*, 12(2), 671.

García-Ghezzi, L., Rocha, H. O. (2025). Sustainability Control Systems as the Missing Link Between Strategy and Performance: Evidence from a Longitudinal Study of B Corps. IAE Business School – Universidad Austral – Argentina.

Global Reporting Initiative (GRI). (2021). *GRI Standards – Universal standards overview*. Dostopno na: <https://www.globalreporting.org> (Pridobljeno 18. 11. 2025).

GRI. (2021a). GRI 1: Foundation, GRI 2: General disclosures, GRI 3: Material topics. Global Reporting Initiative.

GRI. (2021b). GRI standards. Global Reporting Initiative. Dostopno na: <https://www.globalreporting.org> (Pridobljeno 18. 11. 2025).

GZS – Zbornica osrednjeslovenske regije. (2024). *Priročnik za ESG uvajanje v MSP*. Dostopno na: <https://www.gzs.si> (Pridobljeno 17.11.2025).

GZS (2024). Trajnost in ESG v slovenskem gospodarstvu. Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije.

Hahn, R., & Kühnen, M. (2013). Determinants of sustainability reporting: A review of results, trends, theory, and opportunities in an expanding field. *Journal of Cleaner Production*, 59, 5–21. Dostopno na: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2013.07.005> (Pridobljeno 5. 9. 2025).

Henkel AG & Co. KGaA. (2024). Sustainability Report 2023. Düsseldorf: Henkel, 160 str.

Herzig, C., & Schaltegger, S. (2006). Corporate sustainability reporting: An overview. In *Sustainability accounting and reporting* (str. 301–324). Springer. Dostopno na: https://doi.org/10.1007/978-1-4020-4974-3_13 (Pridobljeno: 5. 9. 2025).

IFRS Foundation. (2023). IFRS S1 and S2 sustainability disclosure standards. London: IFRS.

Ioannou, I., & Serafeim, G. (2017). Corporate sustainability and organizational processes. *Management Science*, 60(11), 2835–2857.

Ioannou, I., & Serafeim, G. (2017). The consequences of mandatory corporate sustainability reporting. Harvard Business School Research Working Paper, 11–100.

ISO (2007): *ISO 22716:2007 - Cosmetics — Good Manufacturing Practices (GMP) — Guidelines on Good Manufacturing Practices*. International Organization for Standardization.

ISO (2016). *ISO 16128:2010 - Guidelines on technical definitions and criteria for natural and organic cosmetic ingredients and products*. International Organization for Standardization.

ISO. (2010). *ISO 26000:2010 – Guidance on social responsibility*. International Organization for Standardization.

ISO. (2015). *ISO 9001:2015 – Quality management systems*. International Organization for Standardization.

Jordan, M. (2023). Poročanje o trajnostnem razvoju je odsev celostnega trajnostnega upravljanja podjetja. Glas gospodarstva.

Kamenšek, D. (2022). Poročanje organizacij o trajnostnem poslovanju. Unija Smart Accounting.

Kates, R. W., Parris, T. M., & Leiserowitz, A. A. (2005). What is sustainable development? *Environment*, 47(3), 8–21.

KPMG (2023). ESG and Sustainability Reporting Readiness in Europe. KPMG International.

KPMG. (2022). *CSRD and ESRS practical implementation guidelines*.

KPMG. (2022). The KPMG survey of sustainability reporting 2022. Dostopno na: <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2022/11/kpmg-survey-of-sustainability-reporting.html> (Pridobljeno: 5. 9. 2025).

KPMG. (2023). European Sustainability Reporting Readiness Survey. KPMG Insights, 28 str..

KPMG. (2023). The ESG reporting landscape in Europe.

Krasodomska, J., Albu, N., & Szychta, A. (2024). Analysis of the European Sustainability Reporting Standards (ESRS). *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości*.

L'Occitane Group. (2023). Environmental, Social and Governance Report FY2023.

L'Oréal Group. (2024). L'Oréal for the Future: Sustainability Progress Report 2023. Paris: L'Oréal.

Lim, J., & Kwon, H. (2023). The impact of ESG disclosure on firm value: Evidence from global cosmetics companies. *Sustainability*, 15(4), 1–17.

L'Oréal. (2024). Universal Registration Document 2023: Including the Annual Financial Report. L'Oréal Group.

Lozano, R. (2015). A holistic perspective on corporate sustainability drivers. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 22(1), 32–44.

Malesios, C., te Pas, M., & Alfaro, J. (2021). Adoption barriers of sustainability practices in SMEs — A systematic review. *Business Strategy and the Environment*, 30(8), 4237–4256.

Martins, A. M., & Marto, J. M. (2023). A Sustainable Life Cycle for Cosmetics. *Sustainable Chemistry and Pharmacy*, 35, 101178.

Martins, J., Costa, C., Oliveira, T., Gonçalves, R., & Naranjo-Zolotov, M. (2021). Corporate sustainability: Analysis of the drivers of practices adoption in the context of ESG. *Journal of Cleaner Production*, 296.

McKinsey & Company. (2023). *SME sustainability transformation pathways*.

Riso, V., Centele, S., Bracci, E. (2025). Sustainable but Not Accountable? A Quality Assessment of Sustainability Disclosure in Benefit Corporations. *Business Strategy and the Environment*, 34:6594–6611

Prevodnik, N., & Tomažič, S. (2024). Vpliv direktive o trajnostnem poročanju na delovanje majhnih in srednjih podjetij. Ljubljana.

Purvis, B., Mao, Y., & Robinson, D. (2019). Three pillars of sustainability: In search of conceptual origins. *Sustainability Science*, 14, 681–695.

Sachs, J. D. (2015). *The age of sustainable development*. Columbia University Press.

Sidley. (2025). EU omnibus package: Stop the clock directive and ESRS simplification.

SIQ – Slovenski institut za kakovost in meroslovje. (2025). Novi prostovoljni standard VSME – podpora MSP pri trajnostnem poročanju. Dostopno na: <https://www.siq.si/novice/novi-prostovoljni-standard-vsme-podpora-msp-pri-trajnostnem-porocanju> (Pridobljeno: 5. 12. 2025).

SIQ (2025). Trajnostno poročanje, ESRS in VSME – izobraževanja in strokovne delavnice. Ljubljana: Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje.

SIST. (2024). *SIST EN ISO 14001:2015 – Sistemi ravnanja z okoljem*. Slovenski inštitut za standardizacijo.

SPIRIT Slovenija. (2023). *Zelena transformacija MSP*. Dostopno na: <https://www.spiritslovenia.si> (Pridobljeno 18. 11. 2025).

Stubbs, W., & Higgins, C. (2014). Integrated reporting and internal mechanisms of change. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 27(7), 1068–1089.

UN Global Compact (2021). *Business Ambition for 1.5°C Progress Report 2021*.

United Nations (UN). (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development*.

United Nations. (1972). *Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment*. Stockholm.

United Nations. (1992). *Agenda 21: Programme of Action for Sustainable Development*. UNCED, Rio de Janeiro.

United Nations. (2000). *United Nations Millennium Declaration*. General Assembly Resolution 55/2.

United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development*.

van der Velden, N., Patel, M. K., & Vogtländer, J. (2019). LCA in the cosmetics industry: assessing the environmental impacts of bio-based ingredients. *Sustainable Chemistry and Pharmacy*, 12, 100144.

World Commission on Environment and Development. (1987). *Our common future*. Oxford University Press.

de Zabala, Y., Giménez, G., Díez E., de Castro, R. (2025). B Impact Assessment as a Driving Force for Sustainable Development: A Case Study in the Pulp and Paper Industry. *Regional Science and Environmental Economics*, 2, 24.

Združenje nadzornikov Slovenije. (2017). *Smernice za nefinančno poročanje*.